

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV Kovas - March 16, 1989 Nr.11

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Sąjūdis aklavietėje

Tauta pažadinta, bet kada keltis?

Vytautas Meškauskas

Kovo 26 d. Sovietija renka 2,500 KONGRESO narius, kurie turės spręsti federacijos likimą, išrinkti naują Aukščiausiąją Tarybą, prezidentą ir t.t. Lietuvoje į tą instituciją renkami 42 kandidatai, kuriuos paskyrė partija, atskiros institucijos ir net valdžios pripažintos vietinės organizacijos.

Norėdamas daugiau demokratijos, Kremlius pageidavo, kad kiekvienai vietai būtų bent du kandidatai, nors jų parinkimą, žinoma, negalima laikyti demokratišku. Kaip nekalbėsi, Sovietijoje tėra tik viena politinė partija. Kiti politinio pobūdžio susibūrimai pakenčiami tiek, kiek jie naudingi kompartijai. Pačios partijos naudai Lietuvoje įsikūręs Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis praktikoje tačiau tapo toks populiarus, kad iš 42 Lietuvai paskirtų vietų turėtų mažiausiai praveisti 30 savo žmonių.

Kovo 3 d. N.Y. TIMES pranešė iš Maskvos, kad Sąjūdis pritarė dviejų kandidatų atsisakymui per rinkimus varžytis su Lietuvos Kompartijos bosais – pirmuoju CK sekretorium Algirdu Brazausku ir antruoju sekretorium Vladimiru A. Berezovu, kuris yra Lietuvos rusas, kalbąs lietuviškai.

Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė per TV, kad tai padaryta be jokio partijos spaudimo ar pasitarimo su ja. "Mes norėjome tik parodyti savo besąlyginę paramą partijos pažangiosioms jėgoms."

Užjūry gyvenant būtų sunku dėl to ginčytis. N.Y. TIMES korespondentas Bill Keller tačiau nurodo, jog yra kilęs susirūpinimas Maskvoje, kad Sąjūdis nepareikalaus tikro Lietuvos suvereniteto atstatymo. Politbiuras net paskyrė tam reikalui specialią komisiją su ideologijos šefu Vadimu A. Medvedievu priešakyje. Joje dalyvauja ir saugumo bei teisingumo prievaizda Centro Komite, buv. KGB šefas Čebrikovas. Tarp kitko, apie jos sudarymą pirmas paskelbė Bostono dienraštis *The Christian Science Monitor*. Sovietijoje jo egzistencija iki šiol nebuvo žinoma. Toji pereito mėn.

pabaigoje išsišaukė Brazauską ir jam 'išreiškė' savo susirūpinimą.

Tos žinios liudija, kad, tiesa, su Sąjūdžiu skaitomasi Maskvoje, bet kartu ir kelia klausimą, ar tik Sąjūdis nebus pasiekęs savo galios zenitą ir jau atsidūręs aklavietėje. Jis pažadino tautą, bet kada reikės keltis – nepasakė. Nauja konstitucija, kuri turėtų atstatyti suverenitetą, nebuvo dar priimta. Seni pareigūnai palikti savo vietoje po truputį vėl pradeda kelti savo galvas (žiūr. "Iš kitos pusės").

Paklaustas apie ateitį Sąjūdžio Tarybos pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis štai ką atsakė Vilniaus Vakarinių Naujienų gruodžio 30 d. Nr.:

Sąjūdžio veikla grindžiama programine Komunistų partijos linija, todėl jam nėra pagrindo tapti antra politine partija. O jeigu partijos paskelbta persitvarkymo programa bus žlugdoma pačioje partijoje esančių kitų jėgų, ir žlugdoma taip, kad susirems tarpusavyje pažangios ir konservatyvios jėgos arba partija skils, nors ir būtų manoma, jog negalimos dvi komunistų partijos, – dogma mūsų šalyje visada iškyla aukščiau realybės, – tuomet Sąjūdis remis pažangiąją Komunistų partiją ar pažangųjį jos sparną.

Liaudis tačiau ne vien himnais gyvena, ji nori geresnės, ir daugiau, duonos. Nejaučiant jokios ūkinės pažangos, jos entuziastinis pritrimas Sąjūdžiui mažėja. Tai nemažas rūpestis Landsbergiui. Jis aiškina:

Respublikos mokslo vyrai buvo parengę savarakiško ekonomikos vykdymo koncepciją. Atsirado daug kritikų iš centro, neturinčių ... konkretaus savojo modelio ... mus prašo palaukti, lyg tas laukimas savaime užtikrins geresnį rytojų. ... Jeigu respublika nedisponuoja tuo, ką pati pagamina, o tik tuo, kas jai duodama, socialinių problemų išspręsti praktiškai neįmanoma.

Už tat respublikai skubiai reikalinga ūkiška savivalda, kurios Maskva ne tik neduoda, bet ir nepajėgia sugalvoti. Ką daryti tuo atveju, kai visi argumentai atsimuša kaip žirniai į sieną?

(Nukelta į 3 psl.)

Clevelando aerodrome pasitinkamas Balys Gajauskas, sovietų gulaguose iškalėjęs 37 metus. Iš kairės: gėles įteikusi G. Bublytė, Balys Gajauskas, Clevelando Pabaltiečių komiteto pirm. M. Mantienis, LB Los Angeles apyg. pirm. A. Nelsienė, kun. G. Kijauskas, S.J., kurio globoje svečias praleido savaitgalį Clevelande, ir I. Bublienė, ryšininė su spauda ir televizija. V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelando meras įteikė Baliui Gajauskui miesto auksinį raktą

Nepalūžusio vergijos metuose, gyvu tikėjimu Tėvynės laisvę ir teisę būti žmogumi rašyta Balio Gajausko odisėja, per sovietų gulagus, kalėjimus ir nežinios naktis, iš paverptos Tėvynės atvedė jį viešnagai į Ameriką, kad čia gyvu žodžiu papasakot

galėtų, kaip svarbi yra mūsų visų, ir kiekvieno paskirai, nesvyruojanti kova už Lietuvos laisvę.

Naujų srovių Sovietijoje pasėkoje, kaliniu praleidęs didesnę dalį savo gyvenimo – 37 metus iš 63-jų, – veik legendarinis Balys Ga-

jauskas praėjusių metų lapkričio mėnesį grįžo į Lietuvą ir dabar pasinaudojo galimybe, su žmona ir dukrele, aplankyti gimines Santa Monica, Ca. ir išeivius tautiečius čia, laisvoje šalyje.

Amerikos Pabaltiečių Laisvės Lygos kvietimu dalyvauti VIII-je metinėje Žmogaus Teisių Konferencijoje kovo 11 d., Balys Gajauskas Clevelande atsilankė kovo 10-13 dienomis. Jis buvo pristatytas konferencijoje ir kalbėjo banketo metu Holiday Inn viešbučio salėje, kur jis buvo pagerbtas Clevelando miesto mero. Jo egzekutyvinis asistentas Augus Pust įteikė ten Baliui Gajauskui garbės raštą ir Clevelando miesto auksinį raktą. Bankete dalyvavo apie 200 Baltų laisvės lygos delegatų, atvykusių iš įvairių Amerikos miestų.

Sekmadienį, kovo 12 d., Balys Gajauskas kalbėjo Dievo Motinos šventovėje per 10 val. Mišias ir atidarė po pamaldų parapijos salėje vykstančią Clevelando Skautijos Kaziuko Mugę. Balys Gajauskas, prisiminęs savo jaunystės skautavimą laisvoje Lietuvoje, pabrėžė, kad skautiški principai jam padėjo pakelti skaudžią kalinio dalį. Šeštą val. vakare parapijos svetainėje buvo specialus susitikimas su Clevelando visuomene, kur trejetas va landų nepastebimai prabėgo,

(Nukelta į 15 psl.)

Glasnost liberates crusader Lithuanian in U.S. for speaking tour

By WILLIAM F. MILLER
STAFF WRITER

When Lithuanian freedom fighter Balys Gajauskas returned to his home in Kaunas after serving 37 years in Soviet prison, he saw Lithuanian national flags flying from offices and houses.

"It was only a short time earlier that a Lithuanian would get seven years in prison for defying the Soviets and hoisting a national flag, and now it was allowed," he said. "It was wonderful."

He was experiencing the *glasnost*, or policy of political openness in the Soviet Union, that has brought some democratic reforms to Lithuania and other Baltic nations. He was released from prison last November just in time to experience the new openness.

Glasnost also got him a passport to visit the United States and speak freely.

Gajauskas, 63, who has spent more than half his life behind bars in Soviet labor camps, is in Cleveland until tomorrow.

He spoke to delegates of the Baltic American Freedom League's Eighth Annual Human Rights Conference yesterday at the Holiday

BALYS GAJAUSKAS: Lithuanian nationalist who spent 37 years in Soviet prisons.

learn how to live outside a prison with his wife, Irena, and daughter Grazina, 9. He met his wife during a brief period of freedom, but they were wed while in a Soviet prison.

"We had to fight," he said through an interpreter. "We lost our freedom and we lost our national sovereignty. We lost our right to worship as we wished."

"I was sustained in my belief in God and my belief in my nation."

Was it worth the struggle? "I am fully convinced it was worth it," he answered solemnly. "It's a life's mission."

"How could I have stood by while the Soviets deported hundreds of thousands of people to where thou-

Clevelando dienraštis *The Plain Dealer* kovo 12 d. laidoje išsidėjo straipsnį su nuotrauka apie buvusį politinį kalinį sovietų gulaguose Balį Gajauską, kuris lankėsi Clevelande kovo 10-13 dienomis.

LTOR Vėb.
Respublikos
naujienos

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Sovietų ofenzyva Vid. Rytuose pasitraukus iš Afganistano.

- Paralelė su Irano-Contra byla. - Sovietinės respublikos varys prekyba su šalimis, su kuriomis bendrauti sovietams nepatogu...

Oficialiai atitraukę savo kariuomenę iš Afganistano, sovietai pradėjo didesnio masto diplomatinę ofenzyvą visuose viduriniuose Rytuose. Jų užs. reikalų ministeris Ševardnadze lankėsi Egipte, kur matėsi ir tarėsi ne tik su to krašto prezidentu Mubariku, bet ir Izraelio užsienio reikalų ministriu Arens ir ... PLO vadu Arafatu. Sovietai palaiko arabų norą Izraelio-Palestinos klausimą svarstyti tarptautinėje konferencijoje, kur jie galėtų šalia JAV groti pirmuoju smuiku.

Ševardnadze sustojo ir Irane, kur pasimatė su Ajatola Khomeini. Bedieviško komunizmo reprezentantas susitiko su ultra-tikybininku. Tai keista pora, tačiau – priešas mano priešo yra vistiek mano draugas. Sovietas palaikė iranietį pasipiktinimą Vakaruose išleista indo Rushdie knyga "Šėtono Eilės", kurioje šaipomasi iš Korano. Ragindamas autorių nužudyti ir už tai milijonais atlyginti, senis ajatola siekė politinių tikslų. Žinia, Vakarų liberalai pakėlė triukšmą. Juk yra teisė rašyti ir spausdinti ką

nori. Iš kitos pusės – yra nemažai ir Vakaruose žmonių, kurie tą knygą laiko visai nereikalingu šaipymusi iš kitiems šventų dalykų. Jų tarpe yra ir buv. prezidentas Carteris. Taip, kaip negali pasinaudodamas savo teise sakyti ką nori, šaukti teatre, kad kilo gaisras, taip ir įžeidinėjimas kitų tikybų yra vengtinas.

Toje pačioje Anglijoje, kur Rushdie pastoviai gyvena ir yra jos pilietis, heretikai buvo baudžiami net mirtimi. Tiesa, labai seniai. Paskutinis buvo sudegintas 1612 m. Taip buvo baudžiami tie, kurie netikėjo Šv. Trejybe. Nuo 1677 m. už tai jau nebuvo grąšinama mirtimi, bet religijos šmeižimas buvo laikomas nusikaltimu prieš nusistovėjusią tvarką ir baudžiamas kalėjimu civilinio teismo. Dar 1978 metais vieno laikraščio redaktorius buvo nubaustas už tai, kad savo laikraštyje davė vietos nešvankiam eilėraščiui apie mirusio Kristaus kūną. Nepaisant to, jei ajatolos agentai nužudytų Rushdie Britanijoje, pastaroji tai laikytų casus belli – reikalaujan-

čios griežtos reakcijos. Rushdie priklauso tik britų teismo kompetencijai.

Kaip ten būtų – tai palengvino Ševardnadzei būti priimtam paties ajatolos ir kartu su juo pasmerkti Vakarus. Kaip tik to išvengti ir buvo norima per vadinamą Irano-Contra aferą, dėl kurios mažesni JAV pareigūnai buvo patraukti teismo atsakomybėn. Už nepasisekimą.

Kad suprasti apie ką sukasi reikalas, reikia grįžti kelis dešimtmečius atgal. Mes jau minėjome, kad Nasserio laikais sovietų įtakai labai plečiantis Vid. Rytuose, Irano šachas sugalvojo, kad jo valstybę nuo grėsiančio sovietų pavojaus gali išgelbėti tik JAV. Tam jam buvo reikalingi ne tik geri santykiai su Izraeliu, bet ir Amerikos žydų įtaka. Šachas palaikė gerus santykius su Izraeliu, tačiau ne formalūs, teisindamasis baime užtraukti arabų kerštą. 1969 m. pavasarį šachas norėjo iš Irako išgauti laivininkystės teisę Shatt al Arab upėje, kuri skiria abejus kraštus. Normaliai pasienio upės yra atviros abejų kraštų laivininkystei, tačiau Irakas nepraleisdavo Irano laivų, aiškindamas, kad kadaise tarp Irano ir Ottomanų imperijos sudaryta sutartis leido ta upę naudotis tik Irakui. Remdamasis ta sutartimi Irakas praleisdavo Irano laivus tik už tam tikrą mokestį ir plaukiančius po Irako vėliava.

Šachas bandė plukdyti savo laivus be Irako leidimo, bet buvo skaudžiai pamokytas. Jis pakeitė savo kariuomenės štabo viršininką. Tas, pasimokęs iš Izraelio karų su arabais, sutelkęs laivyną ir aviaciją, atidarė upę ir Irano laivininkystei. Negalėdamas pasipriešinti jėga, Irakas pradėjo šachą vadinti sionistu. Nasserį ištikus širdies smūgiui, jo viceprezidentas pasirodė daugiau sukalbamas. Be to, jau Nasseris patyrė Maskvoje, kad sovietai nėra linkę daugiau įsivelti į jo karo veiksmus prieš Izraelį. Taip jis buvo priverstas priimti JAV pasiūlymą sustoti šaudyti ir pradėti derėtis. 1972 metais, prieš pat Nixono ir Brežnevo susitikimą, Sadatas patyrė, kad jisai negaus nei naujų Mig-23 naikintuvų, nei raketų. Jis išskrido iš Maskvos vieną dieną anksčiau negu buvo numatyta, sovietų pareigūnų visai neišlydėtas.

■ Iš kitos pusės

Smagu skaityti dabartinius Lietuvos laikraščius. Tiek daug ir taip gražiai pasakytos teisybės. Pvz. KOMJAUNIMO TIESA vasario 15 d. paskelbė visą eilę Nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai skirtų straipsnių, istorinių apibraižų, tačiau visi jie kaip koku vedamuoju pradedami LIETUVOS TSR PROKURORO PAREIŠKIMU. Pirmajam sakinyje pasidžiaugęs kad:

"Respublikos komunistų partija, vyriausybė, visuomeninės formuotės, visi dori žmonės stengiasi visose mūsų gyvenimo sferose įvykdyti teisingą pertvarką..."

Jis tuoju prisiminė savo pareigas. Atrodo, kad jam pradėjo niežėti nagai nuo nedarbo:

"Tačiau ne viskas vyksta normaliai, prisilaikant įstatymų... Vasarą ir rudenį kai kurie ekstremistiškai nusiteikę žmonės Vilniuje, Gedimino aikštėje, bandė pademonstruoti savo požiūrį į 1939 m. įvykius Lietuvoje. Po to, kaip žinia, sekė nemažiau audringos akcijos Tarybų aikštėje prieš deputatus... Pastaruoju metu vis plačiau įvairius ultimatumus skelbia ir neformalus spaudos leidiniai, tai vienoje, tai kitoje vietoje pasirodantys nepagarbūs lapeliai bei raginimai..."

... Respublikos prokuratūra pareiškia, kad tiems reiškiniams tirti sudaryta teisėsaugos organų darbinė grupė... Prokuratūros darbuotojai, bendradarbiai su valstybinių ir visuomeninių organizacijų aktyvu... nepaliks neįvertintu nė vieno (įstatymų) pažeidimo, kas jį bedarytų."

Atsišaukimą pasirašė Lietuvos TSR prokuroras L. Saibutis, visai neseniai save dar titulavęs kažkokio saugumo organo generolu. Šį kartą jis tą titulą nutylėjo. Gal tai ir pažanga? Glasnost laikais būtų įdomu sužinoti, kokia kalba jis tą savo atsišaukimą parašė? Greičiausiai rusų. Ir iš viso kur dar pasaulyje užtiksi, kad iškilmingas minėjimas prasidėtų šnipo grąšiniu? (vm)

Sovietai savo dėmesį nukreipė į Siriją ir Iraką. Tuo suneramintas šachas neoficialiam vizitui pasikvietė Izraelio premjerę Goldą. Jai šachas aiškino, kad nepaisant detantės tarp JAV ir USSR, abi super-valstybės nori sustiprinti savo pozicijas Vid. Rytuose ir su tuo reikia skaičiuoti.

1972 m. Nixono-Brežnevo susitikimas Maskvoje padarė galą Sovietijos-Egipto draugystei. Mat, jiedu susitarė 'užšaldyti' susidariusią padėtį. Porą mėnesių po to Sadatas išvarė sovietinius 'patarėjus'. 1973 m. Washingtono neapsilankęs šachas ragino Nixoną pradėti daugiau lygią politiką, o ne būti vien Izraelio pusėje. Nixonas su tuo sutiko, tačiau nutarė spausti Goldą Meir tik 1973 m. rudens, po Izraelio parlamento rinkimų, nes prieš rinkimus ji negalinti nusileisti. Taip Washingtonui lūkuriuojant, prasidėjo 1973 m. Yom Kippur karas, kurio metu Egiptas sugebėjo perkelti savo kariuomenę per Suez kanalą ir ten išsilaikyti.

1974 m. birželio mėn. Izraelis ir Sirija, Kissingeriui tarpininkaujant, sutarė pravesi tarp savęs neutralę zoną. Gold Meir atsistatydino ir jos vietą užėmė Robin, dabartinis krašto apsaugos ministris. Jo asmeniškai santykiai su šachu buvo labai geri, bet situacija buvo pasikeitusi – 1973 m. karas pakėlė naftos kainas keturis kartus. Iranas turėjo daug pinigų, jam nereikėjo skolintis iš Amerikos, Iz-

raeliui tarpininkaujant. Izraelio specialistai tačiau daug padėjo šachui kuriant savo, ypač ginklų pramonę. Sudarytos sutartys, siekiančios bilijoninės apyvartos, betgi jų įsigaliojimą sulaukė dešiniojos Likud partijos rinkimų laimėjimas Izraelyje. Naujas ministeris pirmininkas Begin pažadėjo šachui, kad Izraelis neprisijungs nei vakarinio Jordano pakraščio nei Gazos srities, jei tik bus kokios nors taikos galimybės. Buvo tariamasi dėl naujų derybų tarp Izraelio ir Egipto, prezidentui Carteriui tarpininkaujant. Taip atmosferai pagerėjus, vėl prasidėjo glaudesnis Irano-Izraelio bendravimas. Jis tačiau pasibaigė, 1979 m. sausio 16 d. nuvertus šachą.

Situacija po to, žinoma, pasikeitė, tačiau interesai pasiliko tie patys, kaip šachui valdant. Prasidėjęs karas su Iraku Teheraną vertė dairytis ginklų užsienyje. JAV negalėjo jų pristatyti, bet Izraelis galėjo, tačiau su JAV leidimu. Prezidentui Reaganui labai rūpėjo kaip nors išvaduoti vadinamus įkaitus iš Iranui artimų teroristų nagų. Žodžiu atrodė, kad galimos kai kurios kombinacijos, kurių dėka būtų išvaduoti įkaitai, Iranas gautų ginklus ir užmegstų ryšius su amerikiečiais – visų pirma neoficialius, bet kurie galėtų vėliau išsivystyti.

Valstybės Sekretorius Shultz buvo prieš tą bandytį (Nukelta į 6 psl.)

Lietuvoje...

- AFGANISTANO kare iš Lietuvos dalyvavo apie 3,000 karių. Žuvo 87, invalidais visam gyvenimui tapo 88. Apdovanoti ordinais - 296.

- VISO Lietuvoje yra 115,000 invalidų (karo ir civilių). Per metus jų skaičius padidėja apie 20,000.

- PRASIDĖJUS lėtam reabilitacijos procesui, daug kam ir užjūriuose gyvenančių parūpo atimto turto klausimas. Iš principo konfiskuotas arba prarastas išskeldinimo metu turtas grąžinamas, tačiau negrąžinamas ir neatlyginamas toks turtas, kuris buvo arba galėjo būti nacionalizuotas. Tokiais pav. laikomi namai Vilniaus, Kauno, Panevėžio ir Šiaulių miestuose, kurių bendrasis plotas buvo didesnis kaip 220 kv. metrų, o kituose miestuose – daugiau kaip 170 kv. metrų. Kiekvienu atveju kompensacija negali būti didesnė kaip 3,000 rublių, iš jų 500 rublių už namų apyvokos daiktus. Į tą 3,000 rb. sumą tačiau neįeina namų ir įrengimų vertė, kuri nustatoma pagal valstybinio privalomojo draudimo normas.

Atsilyginti turi tas administracijos vienetą – miesto vykdomasis komitetas ar kolūkis – kuriam konfiskuotas turtas buvo perduotas. Šį portvarkį vykdant, žinoma, laukiama daug ginčų. Reabilituotieji turi teisę į gyvenamąją patalpą be eilės. Pareiškimus turtui atgauti gali paduoti ir nesugrįžę Lietuvon.

- PAGAL Reagano-Gorbačiovo susitarimą iš abejų kraštų apginklavimo buvo išimtos vid. nuotolių (500 - 5,500 km.) raketos. Sovietijoje jų buvo 1,752. Penkios visai netoli Tauragės. Jų inspektuoti p.m. rugpiučio 7 d. atvyko vienuolika amerikiečių karių, jų tarpe ir 3 moterys-inžinierės. Žiemą amerikiečiai atvyko dar kartą, šį sykį pažiūrėti ar raketų ir įrengimų joms paleisti nėra like. Bazės turtas buvo parduotas vietiniams gyventojams už dešimtadalį kainos. Viešbutis, kuriame svečiavosi amerikiečiai, bus dar laikomas geram stovyje 13 metų. Tiek laiko dar galima bus inspektuoti buvusias raketų bazines.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-63446116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$25.00 • Single copy 60 cents.

Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tik už pilną nepriklausomybę...

Gorbačiovo 'glasnost' ir 'perestroika' atkreipė viso pasaulio dėmesį. Po šių obalsių paskelbimo stipriai keitėsi ir keičiasi dabartinio Sovietijos valdovo vertinimas užsienių spaudoje. Žaibo greitumu pakaltinti – **bet nepasmerkti** – buvę Sovietijos valdytojai Stalinas ir Brežnevas. Sovietų kontroliuojamoje spaudoje bandoma sudaryti išpušis, kad visų Sovietų Rusijos nusikaltimų humanizmui, istorijos klastojimų ir pagaliau ekonominių sunkumų (iš tikrųjų pilno bonkroto, kuris daugumoje ir privedė prie 'glasnost' ir 'perestroikos') kaltininkais yra **tik** Stalinas ir Brežnevas. Bandoma sudaryti išpušis, kad Komunistų partijos Vyriausias Politbiuras, tikrasis Sovietijos valdytojas – iš kurio, ir su kurio pritarimu anksčiau valdė Stalinas ir Brežnevas, o dabar ir Gorbačiovas, – šiandien yra geriausias laidas užtikrinti šviesesnį rytojų visai Sovietų imperijai, įskaitant ir okupuotus Baltijos kraštus.

Gorbačiovo paskelbti obalsiai davė pradžią ir reikšmingiems Pabaltijo kraštuose 1988-jų metų įvykiams. Reikia pripažinti, kad paskelbtais obalsiais bene daugiausia (bent iki šiol) pasinaudojo Pabaltijo kraštai. Leista iškelti į viešumą Stalino ir kompanijos tose tautose vykdytas genocidas, istorijos klastojimas apie tų kraštų 'išsivadavimus'. Leista naudoti tautinius simbolius: himną, vėliavą, vėtytę, etc.. Leista **lietuviškai** kritikuoti Stalino Lietuvos okupaciją (dar iki šiol, kiek žinau, rusų kalba nėra paskelbta Ribbentropo-Molotovo paketai). Leista ir sugrįžti į Vilniaus katedrą Lietuvos globėjui šv. Kazimierui ir arkivysk. Steponavičiui ten laikyti pamaldas. Taigi, leista daug, palyginus su per viršum 40-tį metų nešta pilnos vergijos našta.

Neabejotina, kad nebūtų buvę leista ir tie pasikeitimai Pabaltijos tautose, jei to

vieningai nebūtų reikalaujama tuose kraštuose įvairiais vardais veikiančių junginių-sąjūdžių. Tą labai ryškiai pavaizduoja tai, kad ir kitose Sovietijos kraštuose paskelbti obalsiai atrado daug mažiau atgarsio. Bent iki šiol tuo negali didžiulotis nei skaitlingesni baltgudžiai, nei ukrainiečiai – girdisi tik labai duslus balsas Ukrainoje. Tuo tarpu armėnų (pirmieji pakėlę balsą) siekis sujungti po viena vėliava armėnus, pavergtus Azerbaidžane, atrodo, Maskvos nutildytas.

Dar nėra įmanoma apspręsti, kaip ir kuo baigsis visi tie mūsų tėvynainių laisvinimosi žygiai. Aiškėja tik, kad galutinėje išvadoje jie visi siekia, jų terminu tariant, nepriklausomybės lietuvių tautai, t.y. nepriklausomai demokratiniu būdu spręsti lietuvių tautos ateitį.

Deja, ne visi nori tai atsiekti vienu keliu-metodu. Vieni sako – imkime ir džaukimės tuo, kas iki šiol yra leista ir siekime dar didesnių laisvių kartu su, ir per dabartinę Lietuvos tarybų socialistinę vyriausybę, atseit Lietuvos komunistų partiją, Sovietų Sąjungos sudėtyje. Kiti sako – kelias siekti nepriklausomos Lietuvos, einant į kompromisus su komunistų partija ir jai vadovaujančiais žmonėmis, bet toliau pasilikus Sovietų Sąjungos sudėtyje, pridūda per daug pasitikėjimo ir net – sąmoningai, ar nesąmoningai – klaidina siekėjus pilnos Lietuvos laisvės. Pirmojo kelio šalininkai gąsdina antrojo kelio šalininkus, kad su kategoriškais nepriklausomybės reikalavimais bus iššauktos okupanto vyriausybės represijos, galinčios atimti ir jau leistas religines, kultūrinės, tautinės ir visuomeninės laisvės.

Tokios skirtingos pažiūros vyrauja krašte, tokios ir sąmoningoje, patrijotiškoje išeivijoje. Mes, išeivijoje, ne pergyvenę visų 'okupacinių malonumų', ir didžiausią gy-

Lietuvos Laisvės Lygos vasario 6 d. Gedimino aiškėje mitinge už Lietuvos nepriklausomybę, buvęs sąžinės kalinys – jaunuolis Petras Gražulis pasakė tokią kalbą.

Iš pažiūros š. m. sausio 3 d. nieko ypatingo neįvyko. P. Klimaitis gavęs ne lietuvių tautos, o tik Sąjūdžio įgaliojimus. Tačiau, žvilgtelėkime giliau. Juk Strasbūre sėdi ponai, kurių dorumu niekas neabejoja, kaip ir vakarietišku jų naivumu, nežino, kas yra Sąjūdis, kokias politines jėgas jis atstovauja, kokios jėgos jam diriguoja. Beabejo yra finansistiškai stiprių veiksmų, išverčiančių ne tik į anglų, į kitas kalbas, tas tiradas, kurias Sąjūdžio adresu į Lietuvą perduoda mūsų išeiviai masinės informacijos priemonėmis. Susidaro Vakaruose išpušis, kad Klimaitis sausio 3 d. gavo visos lietuvių tautos įgaliojimus su maždaug tokia formuliuote (žinoma, valdžiai kalbant):

"Mes, lietuvių tauta, beveik per penkiasdešimt vergijos metų praradome valią būti laisvais. Mus lietuvių pilnai patenkina Sąjūdžio ir p. Klimaičio siūloma pusiau laisvė, pusiau vergija."

Begalo sunku apie tai kalbėti. Juk Sąjūdyje yra tiek daug garbingų vyrų, tačiau tiesa turi būti aukščiau už viską. Sekmadienį, prieš šv. Mikalojaus bažnyčios, p. Klimaičio pažįstamas Tomas tikino mus, "Palaikau Klimaitį, jis išmintingas. Jeigu mes reikalausime okupacinės kariuomenės išsikraustymo,

venimo dalį jau praleidę užsieniuose, jaučiamės nustoje teisės ir neturį pakankamai duomenų nurodyti tėvynainiams, kurį kelią jie turėtų pasirinkti. Didelės atsakomybės galutinis sprendimas priklauso jiems.

Tačiau, atrodo, kad nėra jokių kliūčių mums intensyviai sekti tėvynainių pastangas ir su malonumu kartu su Lietuvos tautinio jaunimo sąjungos 'Jaunoji Lietuva' manifestu pasisakyti, kad 'aštriausios mūsų kovos smagaly (per pilietinio nepaklusnumo akcijas) turi būti nukreiptas į esminę negerovių priežastį: turime suprasti, kad būdami Sov. Sągos sudėtinė dalimi, niekada neturėsime teisės savarankiškai šeiminkauti. Tik nepriklausoma Lietuvos valstybė gali užtikrinti laisvę kiekvieno mūsų, ir visos visuomenės vystymąsi." Šiam keliui pritaria ir Lietuvos Laisvės Lyga, Lietuvos iniciatyvinė Helsinkio grupė ir Lietuvos Demokratų partija.

V. Abraitis

Pusiau ar pilnos laisvės?

nieko negausime. Šiandien okupantai dar nepasiruošę išeiti iš Lietuvos. Reikia Lietuvos laisvei eiti mažų reformų keliu, ką siūlo Klimaitis."

Tragiška, kad mes pasiduodam p. Klimaičio valiai. Kas toks Klimaitis? Juk prieš dvejus metus atėjo iš Europos įspėjimas šalintis Klimaičio, kurio praeitis ir politiniai tikslai gan įtartini. Praėjusių metų gruodžio 18-19 d. iš Klimaičio buvo atšaukti įgaliojimai atstovauti Baltų grupei Europos Parlamente. Tačiau Lietuvoje jis buvo sutiktas su gėlėmis, nors apie jį sąjūdiečius sausio 3 d. informavo Nijolė Sadūnaitė, Antanas Terleckas ir Viktoras Petkus. Sąjūdiečiai ir patys žinojo, kas per ponas tas Klimaitis ir kieno interesus jis gina Lietuvoje. Tad kaip galėjo įvykti, kad jis išsi-sežė Sąjūdžio įgaliojimus. Greičiausia todėl, kad Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto valia, o kieno valią vykdo Lietuvos KP CK kiekvienam aišku.

Begalo apmaudu, kad mūsų emigrantai Vakaruose per 50 metų atrato politiškai sampratauti. Žodžiais jie prieš Klimaitį, bet dvasia labai panašūs. Vienas ponas per Vakarų radiją ragino tautą neskubėti į Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvą jis lygino su valstiečiu pavasario sėjos metu. Valsietis žinojęs kada berti grūdus į dirvą, tai toks klimaitiškas raginimas einti nežymių reformų keliu. Vakaruose gyvenantiems ir lietuviškai neužmiršusiems ar ten išmokusiems kaip Klimaitis ponams, noriu pateikti tokį klausimą: Kas būtų įvykę su mūsų Lietuva, jeigu 1918 m. lietuvių valstietis nepradėjęs berti laisvės grūdo vasario 16-ją, o laukęs iki Kapsuko su rusišką kovos divizijom būtų užgrobęs visą Lietuvą? Arba Lietuvos okupacijos aktą įvykdęs toks pat lietuvis Pilsudskis, tik lenkišką kariuomenės vėdinas.

Tautiečiai, neleiskime politinės nuovokos stokojantiems kai kuriems inteligentams žaisti Lietuvos laisvę.

Jeigu šiandien mes nereikalausime okupantų išsikraustymo iš Lietuvos, pasaulis įvertins šį mūsų neryžtingumą kaip laisvės atsiskaitymą ir liksime tik su teise savivalda, kurią irgi dar reikės išsiprašyti iš Maskvos. Sakoma, kad tik viena tauta tegali būti laisva tik tiek, kiek pati nusipelnė. Tad reikalaujame laisvės ir nepriklausomybės.

(LIC)

Sąjūdis aklavietėje...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jei ūpas nekris ir nuotai kos paliks tos pačios, Sąjūdis gal galės daugiau pasireikšti, kontroliuodamas daugumą vietų rudenį renkamoje Respublikos Aukščiausioje Taryboje. Ką tačiau toji galės nuveikti, jei šį mėnesį išrinktas Kongresas jos kompetencijos ne tik nepadidins, bet dar sumažins?

PAVERGTOS LIETUVOS VEIKĖJŲ ĮGALIOJIMAI VLIKUI

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas pakartotinai gavo Helsinkio Grupės, Lietuvos Laisvės Lygos, Demokratinio Sąjūdžio, Krikščionių Demokratų Grupės ir kitų politinių vienetų įgaliojimus atstovauti juos ginant Lietuvos reikalus tarptautinėse konferencijose ir kalbėti jų vardu.

(ELTA)

MANUAL MACHINIST NEEDED

3 years minimum experience. Requiring knowledge of Bridgeport, Engine Lathe, Vertical Bullard and misc., job duties. Offer competitive salary and benefits. Day shift.

Also needed

CNC LATHE and MILLING MACHINE OPERATORS EOE

Pat Crow Forgings, Inc.
200 Luxton
Ft. Worth, TX 76104
817-536-2861

(9-12)

Mūsų mielam bičiuliui

BRONIUI RAILAI,

aštuoniasdešimt metų sulaukus, linkime nepavargti kūrybiniame darbe ir dar ilgai, ilgai valdyti plunksną!

Vytautas ir Irena
A l a n t a i

Brežnevo kelias į valdžią (2)

Maskvos "Literaturnaja gazeta" ir Londono "The Guardian" išspausdino čia toliau pateikiamą Fiodoro Burlatskio straipsnį apie Brežnevą ir jo laikus Sov. Sąjungoje ir bendrybių, ko dabar siekiama. Pro tas bendrybes galima įžvelgti, kas sovietiniams komunistams nerūpi.

Pirmuoju savo valdymo laikotarpiu Brežnevas darbo dieną pradėdavo bent porą valandų prakalbėdamas telefonu. Jis skambindavo kitiems politbiuro nariams, daugeliui Sąjungos respublikų atsakingų sekretorių ir sritiniams partijų komitetams ir visada pradėdavo sakydamas: "Alio, drauge toks ir toks. Mes šiuo metu svarstome tokią ir tokią problemą, ir aš norėčiau sužinoti tamtos nuomonę dėl jos..." Galite įsivaizduoti, kaip to draugo tokio ir tokio širdis ima plakti pasidžiavimu. Tuo būdu Brežnevas kūrė savo autoritetą, kaip nuosaikus ir taktiškas vadas, kuris visada tariasi su savo kolegomis.

Centrinio komiteto sekretoriato ar Prezidiumo posėdžiuose paprastai jis nekalbėdavo pirmas. Jis leisdavo visiems kitiems pareikšti savo nuomonę, ir jeigu būdavo nesutariama, tai jis galutinai nusprendėdavo, pakalbėdamas vėl su visais, ieškodamas bendro pagrindo ir paskui šaukdamas kitą posėdį. Kaip tik Brežnevo laikais imta praktikuoti daugiafaziškai sutartos rezoliucijos, kurioms reikalingi tuzinai parašų net ir mažos reikšmės dokumentams, ir dėl to galutinis sprendimas praskysdavo arba iškraipytas išeidavo.

Bet Brežnevas visai kitaip elgdavosi, kai tekdavo spręsti personalo klausimą. Kai jis panorėdavo, kad tam tikras žmogus būtų paskirtas jo žinion, jis pirmas pasirašydavo ir tada duodavo kitiems, kad pritartų. Jis šimtaprocentiškai sutiko su Stalino principu, kad pagrindinis dalykas yra pasirinkti sau žmones. Palaipsniui ir beveik nepastebimai pakeitė daugiau kaip pusę sritinių partijos komitetų sekretorių, gerą skaičių ministrų ir daugelį centrinių mokslinių tyrinėjimų vadovų. Jam priklausė paskutinis žodis dėl Lenino ir valstybinių premijų skyrimo. Iš viso, užuot rūpinęsis gaminti prekes, jis bevelijo dalyti jas. Jis niekad nepraleisdavo progos paskambinti tam, kuris ką tik buvo apdovanotas žymeniu ar gavo socialistinio darbo didvyrio titulą, ir pasveikinti jį, tuo pabrėždamas, kad tai buvo padaryta jo asmeniniu sprendimu. Tai buvo jo darbo stilius.

Brežnevas turėjo nepralenkiamą sugebėjimą tolkantriai taisyti savo valdžios antklodę, kol ji visa atitenka jam. Jis darė tai palaipsniui ir neįkyriai. Jis

net matydavo reikala pabarstyti šiek tiek šiaudų, stengdamasis apraminti smūgio susilaukusius tuos, kurie be triukšmo būdavo nustumiami šalin. Bet jam reikėjo parūpinti vietos savo artimiesiems draugams Dnepropetrovske, Moldavijoje ir Kazachstane. Į visas sprendžiančias vietas jis pasiskyrė savo žmones — tokius, kuriais jis galėtų remtis. Palaipsniui Podgornas, Voronovas, Polianskis, Mikojanas, Šelestas ir daug kitų nepatogių vadų iš Prezidiumo, Politbiuro ir sąjunginių respublikų centro komitetų. Atsimenate Šelestą? Viskas, ką jis padarė, tai Politbiuro posėdyje kažkokiu reikalu pratarė nepatogų sakinių, o tas sakinyss buvo: "Ukrainos partinė organizacija nerems tokio nutarimo".

Štai įdomus pavyzdys, kuris pavaizduoja tą šiaudų pabarstymą. Jegoryčevas neteko Maskvos partijos sekretoriaus vietos, jam tuoj paskambino Brežnevas, kuris pasakė: "Atsiprašau, senas bičiuli... Na, bet ką gi padarysi, šituo būdu bandelės sutrupa... Bet jeigu turi kokių problemų, jeigu aš galiu ką nors padaryti tau ar tavo šeimai — tik pratarė žodį". Tada Jegoričev suskydęs papasakojo Brežnevui, kad jo dukterė neseniai ištėkėjo ir turi kūdikį, bet susiduria su sunkumais, nes jie neturi atskiros buto. Po kelių dienų jaunoji šeima gavo butą. Ar jūs galite įsivaizduoti Jungtinių Valstybių prezidentą dalijant apartamentus?

Brežnevas atėjo į valdžią be jokios programos. Modernioje politinėje istorijoje tai vienas tokių retų atvejų, kai žmogus perima valdžią, neturėdamas jokio ypatingo plano. Naudojantis Mao Cetūngo išsireiškimu, klaidinga būtų sakyti, kad Brežnevas buvo švarus popieriaus lapas, kuriame gali rašyti, ką tik tu nori.

Būdamas iš prigimties smarkiai konservatyvus, ko jis labiausiai bijojo, tai bet kokių staigių pasikeitimų. Pasmerkus Chruščiovo subjektyvizmą, pirmiausia ką jis padarė, tai sustabdė Chruščiovo pradėtas radikalias reformas ir grąžino išbandytus Stalino metodus. Visų pirma jis panaikino sritines ekonomines tarybas ir partijos skyrių suskaldymą į pramonines ir žemės ūkio sekcijas, kas taip smarkiai kėlė partijos aparato nepasitenkinimą. Aukštieji pareigūnai, kurie buvo išsiųsti dirbti į tolimas

nuo centro sritis, dabar grįžo į Maskvą prie savo ramių darbų. Patylom buvo užmesta idėja, kad valdininkai turėtų keistis pareigomis. Dienos šūkis buvo pastovumas — kiekvieno aparatčiko svajonė.

Chruščiovo vienuolikos metų sistema mokyklai, kurios tikslas buvo duoti gerą bendrinį išsilavinimą, pakeista senąja dešimties metų sistema. Kolūkių žemdirbiams grąžinti asmeniniai sklypai, kuriuos Chruščiovas buvo atėmęs. Visas kukurūzų eksperimentas buvo išjuoktas ir grįžta į praeitį (lenktyniaudamas su Amerika, Chruščiovas vertė visus žemdirbius auginti kukurūzus, bet tas projektas, kaip pasirodė, buvo tikra nelaimė). Palaipsniui atsakyta projekto plėsti plėšinius ir persimesta į centrinę sritį. Kolūkių žemdirbiai pradėjo gauti pensijas, ir jiems nustatytas garantuotas minimalus atlyginimas. Sumažintos normos, kiek gaminių būtina pristatyti valstybei, ir padidintos kainos už tuos pristatomus gaminius.

Negaliu sutikti su pasakymu, kad buvo "du Brežnevai" — vienas iki septintųjų vidurio, o kitas po to, — duodant suprasti, kad ankstyvuoju savo valdymo laikotarpiu jis buvo už reformas. Tie, kurie remia tą teoriją, paprastai cituoja pastraipą iš jo 1965 m. rugsėjo mėn. kalbos plenaviniame suvažiavime. Tačiau ir anuomet buvo visiškai aišku, kad jis buvo nusistatęs prieš Kosygino numatytas reformas, kurias jis turėjo remti ir didžia dalimi kalbas, kad jos nepasisėkė.

Kaip tik Brežnevas pradėjo tradiciją sakyti tuščias kalbas. Vėliau jis primygtinai reikalavo, kad kiekvienas jo žodis būtų įtrauktas į devynių tomų "jo" visų raštų leidimą. Reikalas toks, kad nors daugumas jo kalbų apskritai buvo geros, jos niekaip nebuvo paremtos darbais. Visas reikalas virsdavo į tuščią propagandą.

Partijos politika nebebuvo rimtai vykdoma. Tikrai politika reikalauja atsakingų sprendimų, ne kalbų sakymo apie sprendimus. Tikrai politika reiškia, kad parduotuvės būtų pilnos maisto, o ne paskaitos apie maisto programos istoriją. Tikrai politika reikalauja pakelti gyventojų pragyvenimo lygį, o ne tuščius gėrovės pažadus komunizme. Sociologinių tyrimų instituto paruošta studija rodo, kad tik kas dešimtas ministrų tarybos nutarimas tebūdavo įvykdomas.

(Bus daugiau)

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

GEGUŽĖ

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 9 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 1 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 511 gegužės 11-24	\$2,109 iš Bostono ir Niujorko \$2,292 iš Čikagos
LIETUVA IR RUSIJA — 13 dienų: 7 d. Lietuvoje, 4 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade.	
Kelionė Nr. 515 gegužės 15-27	\$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos
LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.	
Kelionė Nr. 525 gegužės 25-birželio 8	\$2,299 iš Bostono ir Niujorko \$2,482 iš Čikagos

BIRŽELIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 20 dienų: 15 d. Lietuvoje, 14 naktų Vilniuje, 2 Kaune, 1 Maskvoje, 1 Zūriche.	
Kelionė Nr. 608 birželio 8-27	\$2,599 iš Bostono ir Niujorko \$2,782 iš Čikagos
LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.	
Kelionė Nr. 615 birželio 15-29	\$2,399 iš Bostono ir Niujorko \$2,582 iš Čikagos
BALTIJOS VALSTYBĖS, RUSIJA IR SUOMIJA — 17 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Taline, 2 Rygoje, 2 Leningrade, 1 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 622 birželio 22-liepos 8	\$2,699 iš Bostono ir Niujorko \$2,882 iš Čikagos
LIETUVA, RUSIJA, ŠVEDIJA IR SUOMIJA — 18 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Stokholme, 1 Helsinkyje. Kelionė laivu Baltijos jūra naktį iš Stokholmo į Helsinkį.	
Kelionė Nr. 627 birželio 27-liepos 13	\$2,949 iš Bostono ir Niujorko \$3,132 iš Čikagos

LIEPA

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Zūriche.	
Kelionė Nr. 713 liepos 13-27	\$2,269 iš Bostono ir Niujorko \$2,452 iš Čikagos
LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 717 liepos 17-31	\$2,459 iš Bostono ir Niujorko \$2,642 iš Čikagos

RUGPJŪTIS

LIETUVA, ESTIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 9 d. Lietuvoje, 7 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 1 Taline (laivu iš Helsinkio) 2 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 802 rugpjūčio 2-16	\$2,389 iš Bostono ir Niujorko \$2,572 iš Čikagos
LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.	
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24	\$2,399 iš Bostono ir Niujorko \$2,582 iš Čikagos
LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 814 rugpjūčio 14-28	\$2,459 iš Bostono ir Niujorko \$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27	\$2,209 iš Bostono ir Niujorko \$2,392 iš Čikagos
LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.	
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23	\$1,799 iš Bostono ir Niujorko \$1,982 iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.	
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19	\$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15	\$1,699 iš Bostono ir Niujorko \$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR SUOMIJA — Naujų Metų kelionė, 21 diena: 15 d. Lietuvoje.	
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 18	\$1,949 iš Bostono ir Niujorko
Kelionė Nr. 129: 16 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje.	
Gruodžio 29-sausio 18	\$1,949 iš Bostono ir Niujorko \$2,132 iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ

16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje 7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvoje, 1 Zūriche.	
Kelionė Nr. 519 gegužės 19-birželio 3	\$2,059 iš Bostono ir Niujorko \$2,242 iš Čikagos
Kelionė Nr. 616 birželio 16-liepos 1	\$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos
Kelionė Nr. 714 liepos 14-29	\$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos
Kelionė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9	\$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktiniais kiekvienais grupė!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagai pas jus. Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

KŪRYBA IR MOKSLAS

Taigi – tempora mutantur. O jeigu laikai keičiasi, tai Greimo klausimas "kas toliau" būtų labai vietoje ir jau labai laiku. Bet jeigu jūs atidžiau paskaitot dešimtis straipsnių ir ypač korespondencijas apie įvairių sukačių minėjimus, tai vis dažniau rasit posakių, kad štai laikai keičiasi, kad jau baisiai pasikeitė, kad tauta tėvynėje užsimojusi persitvarkyti, pabudusi, atgimusi. Tai ir mum užsieny reikėtų sukilti, sukrusti, reformuotis, keistis. Juk nauji laikai ir tie pasikeitimai reikalauja naujų programų, planų, darbų, aukų, žygių!..

O kas paskaitot balsus ir atbalsius iš anapus vandenyno, galit įsitikinti, kad ten kaip tik netrūksta programų, pareiškimų, naujų dėsnių skelbimo – ir viešai kaip nuo Sinajaus, ir iš pogrindžio, ir svarbiausia, gan gerų, teisingų, rimtai apmąstytų, taktiškai ir strategiškai apgalvotų, savų realybių rėmuose.

O kaip užsienyje? Čia tik šnekėjimas, kad laikai keičiasi, kad mums reikia sukrusti, apsispręsti, toliau ir dar narsiau kovoti. Bet tai vis žodžiai, o konkrečios panoramos išsprendimai gana skysti. Palmolive putos. Mat ne taip lengva žinoti, kas ir kaip būtų geriausia, kas ir kaip tikrai *galima* padaryti.

Man šį kartą labiau norėjosi ribotis tik lietuvių tautinės srovės esme, turiniu ir likimu užsienyje, kam juk pirmiausiai skirtas ir ką turėtų puoselėti, ugdyti, kritikuoti tautinės srovės žurnalas. O tatai jis atlieka vis dar, man rodos, gana silpnai. Kalnai problemų ir uždavinių dar ateityje ir tam reikės ilagalaiškės talkos iš jaunosios kartos prieauglio. Jei jo nėra ir nebūtų, tai ir visokie planavimai ir ideologinių principų svarstymai laiko tėkmėje čia mažai tebus reikalingi. Geriau kalbėsime su anais tėvynėje (ką aš jau per dešimtmetį su viršu m ir tedarau) ...

Bet nebūčiau toks optimistas, kaip Štromas. Mat anam geriau: jis šviesiai kalba apie Lietuvos valstybinio atgimimo *ateitį*. O aš žvelgiu į tautinės srovės atžalyno labai nugenėta potencialą dabar, užsienyje. Čia man prisimena senas draugas Kazimieras Lukšys, kadaise buvęs nekilnojamo ir kilnojamojo turto brokeris Los Angeles ir Santa Monikoje. Jis sakydavo: bepigū mūsų klebonui Kučingui – jam lengva parduoti sklypą Rojuje žmogui po mirties, o aš turiu pardavinėt čia pat, žemėje,

Su viltimi besidairant (8)

Dar ne viskas labai aišku...

gyvam ir nepasitikinčiam tautiečiui ...

Tai ir man, kaip žurnalo skaitytojui, užsienio lietuvių tautinio padalinio dabartinė dvasinė ir ideologinė struktūra bei josios reformų ištekliai kol kas vis ne per daug aiškūs. Nepajėgiau jų kaip reikiant išskaityti ir Greimo straipsnyje. Tam čia skiriama keli puslapiai, bet matyt, kad autorius į tuos siaurus rėmus norėjo, tik negalėjo sudėti iškart per daug minčių, gal per skubiai aptartų išvadų, tai vieną kitą sprendimą, skirtingos prasmės ir vertės idėją taip suspaudė, kad aš nepajėgiau sučiupti dargi prancūziškai mąstysenai dekartiskai privalomo tikslo ir aiškaus vaizdo.

O tokiu atveju būtų neįmanoma leisti į išsamesnę kritiką.

Vienos nepainios Greimo tezės kritiką dėl klausimo, kada gimė lietuvių tautos valstybingumo idėja, čia pat po straipsnio prijungė pati N. Vilties redakcija, pagal Akiračių buldogo pavyzdį budriai atsistojusi 'tautinės drausmės' sargyboje. Aš norėčiau pridėti tik vieną, ideologiškai nesvarbų, bet emociškai man jautrų protestą, kur neturiu abejonių, kad Algirdas pernelyg nepagarbiai atsiliepė apie vieną kavinę Smetonos laikais. Tai dar neigiamesnė paskala negu anoji apie Smetonos karštą meilę bajoraitei jaunystėje ...

Išskyrus Konrado kavinę...

Greimas (su girtinu entuziazmu) vertina Vilniaus įsijungimą į lietuvių valstybingumo idėjos plėtotę, aukština Vilniaus universiteto vaidmenį, teisingai nepamiršdamas tikro Vilniaus miestiskumo su jo dabartiniais restoranais, naitklubais, teatrais ... Ir čia neiškenčia nepridėjęs tam kontrasto: kokie mes buvom vargšai, išbėgant užsieniuosna, "... palikę *nususų* vienintelį Konradą" (!). Aišku, aną Konrado kavinę Kaune, Laisvės alėjoje, vėliau pavadintą Tulpės ar kurios kitos gėlės vardu.

Mielasai! Apsišarvojęs tvirtos ir ilgametės patirties duomenimis, skubu atitaisyti skriaudą prestižui anos toli gražu ne nusususios, bet geros ir vis gerintos Kornado kavinės, kur dieną užeidavo pasiplepėti gausi nacionali-

nės spaudos, literatūros ir meno publika, o vakarais spaudėsi internacionalinė verslininkų ir įvairių šaunių ponų visuomenė. Čia juoda kava buvo visiems tikra gera, kartais pagal lietuvišką madą – net su citrina. Dar geresni originalūs pyragaičiai, kokių, kaip įsitikinau, jokia Vakarų Europa nepralengdavo. O vėliau jaukiame priestate svajojo Broniaus Pundžiaus skulptūra, rodos, tokia apynuogė "vandens nešėja". Dar Hofmeklerio, galiausiai Pomeranco kapelų 'šmalz' muzika. O tinkamos atmosferos, kalbų, gerų Kauno gandy, laisvų žmonių debatų ir vadinamosios Vakarų kultūros čia tiek pasigamindavo, kiek mūsų vargšės galvos išgalėjo. Ne kavinė buvo nususus, nebent vieno kito mūsų pakaušiai ir kas po jais ...

Jaučiu, kad būtų pavojinga pasiduoti per dideliui nacionalizmui ir šovinizmui, bet vėliau per metų metus įsitikinau, kad mūsų "Konradas" tuo atžvilgiu buvo ne kiek ne prastesnis už mūsų irgi dažnokai lankytas vietas San Mišelio ar San Žermeno bulvaruose Paryžiuje, ypač gerais laikais prieš karą, ar ir po karo, kai čia buvo išgalėję J. P. Sartre egzistencialistai ...

Kad beviltiškai neuždustume...

Egzistencija, rezistencija, tasai 'suvakarėjimas'!

Kiek būtų problemų ir diskusijų! Deja, nebeturiu tam dabar nei laiko, nei didelio noro. Tik kviečiamas kantriai mėginau pridėti vieną kitą akceną dabarties mįslių narplionėse.

Bet tautinės srovės spaudos ir tos srovės sartriškos egzistencijos likimas man rūpi turbūt dar ne paskutiniui. Pažiūrėkit gi, broliai sesės: toji tautiečių, vėliau tautininkų spauda nebeauga, kaš kaip uždūsta kas dešimtmetis. Nebėra visą šimtą metųėjusios *VIENYBĖS*. Greit po karo prašapo J. Tysliavos įkurtas šiaip jau neblogas kultūros žurnaliukas *LIETUVA*. Senųjų tautiečių ilgai puoselėtas *AMERIKOS LIETUVIS* užgėso, nebeprisiskaukęs naujųjų ateivių talkos. Pagaliau sustojo ir Vanagaičio kultūros žurnalas *MARGUTIS* 1965 metais, laimei, dar palikęs gyvą radijo žodžio skambesį.

Bepaliko tik *DIRVA*,

Bronys Raila

besidairanti naujų artojų ir sėjėjų. Na, ir vos kartą kitą per metus pasirodanti *NAUJOJI VILTIS*, pasivadavusi provokuojančiai, bet kažin ar labai tiksliai.

Tokie simptomai neskamba naujomis viltimis. Jeigu laikai kinta ten ir čionai, tai jau reikėtų daug kur labai pasitempti. Ir ne tik rašytojams ir žurnalistams, bet visiems veiksniam, ypač ekonominiams. Ir gal ne tiek laukti galvą, kas bus toliau, bet kas čia pat, arti.

...

Siūlyčiau *Dirvos* redakcijai, gal su *Viltimi* pasiūlyti anketą su keliolika bendrųjų ir specialiai "esminių" tautinės srovės likimo klausimų. Ir pakviesti trumpai pasisakyti bent keliasdešimt tautinės srovės veikėjų, taip pat ir įdomesnius 'nepartinius' iš kairės ir dešinės. Tada kas savaitę po puslapį ar porą puslapių spausdinti vertingesnius pasisakymus.

Gal tai ne pats geriausias būdas, bet užtat labai "demokratiškas" patirti, kur stovim, kur dar nenuvytom, o kur sustam. Pagaliau ko no-

rim, ar būtume pajėgūs reformom ir ryžtui sugrįžti į šią dieną, dabartin.

Būtų laikas pasverti savo buitį ir būtį, susitikti dabartyje, išgyventi į naujosios ateities ir vilties vizijas. Jos bus, jos jau yra po penkių dešimtmečių tikrai kitoniškos. Laikas patiem galvoti savarankiškai, moderniau, geriau. Tada Smetonos kaulai ramiai ilsėsies Clevelando mauzoliejuje. Jis mus šviesiau prisimins, o ir mes jam, anot romėno Petronijaus, "redde quod debes", arba kaip dar geriau rekomenduoja šv. Mato Evangelija: atiduosime Cezariui, kas Cezario, ir Dievui, kas Dievo ...

Mano kaskart labiau modernėjantis ir jaunėjantis bičiulis Bernaradas Brazdžionis štai šitaip nesenai užrašė mūsų gyvenimo Forest Lawn paminklinėje lentoje:

Po rudenio dangum pavogę balsą kimų, • Mes einam savojo likimo pakraščiu pačiu ... • Išaugam iš lemties lemtų likimų, • Išaugam iš tėvų senų vilčių ...

Gailiai apraudam mes, gailiai apverkiame, • Kad pinga pinigais, kad brangsta kvepalai. • Ko reikia – derame, o ko nereikia – perkame, • Ir ko neturim – duodame mielai ...

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Dvidešimt septintasis Dirvos novelės konkursas

PREMIJA 700 DOLERIŲ skiriama iš a. a. SIMO KAŠELIONIO palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania.

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis. Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas. Paskutinė rankraščiui įteikti data 1989 m. birželio 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti. Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland Ohio 44103.

Paruošimas. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridodamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.

Nepremijuoti rankraščiai. Gražinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

Dalis stovyklautojų pamaldose VII Tautinėje Stovykloje Australijoje, š.m. sausio 8 dieną.

Tautinė stovykla Australijoje

1918 m. lapkričio 1 d. Vilniuje įsisteigė pirmoji lietuvių skautų draugovė, todėl ši diena skaitoma Lietuvos skautų įsikūrimo diena. Jai tinkamai atžymėti kas 10 metų yra rengiamos Tautinės stovyklos. 1988 m. Tautinė stovykla buvo Amerikoje. Australijos skautams, dėl didelių atstumų negalint ten visiems dalyvauti, buvo leista surengti savo Tautinę stovyklą po Adelaidės Lietuvių Dienų.

Šiais metais sausio 2-10 d.d. prie Adelaidės, Mylor vietovėje įvyko VII-sios Tautinės Stovyklos tąsa Australijoje. Dalyvavo 82 skautai ir skautės iš Adelaidės, Canberros, Melbourne, Sydney ir Tasmanijos. Stovyklai, kurioje visą laiką buvo Rajono vadas fil. v.s. Vytautas Vaitkus ir keletas skautininkų, sumaniai vadovavo Vasario 16 d. gimnazijos auklėtinė, Vilniaus tunto vadovė Dana Baltutytė, padedant sesutei Anitai.

Jaunieji skautai gyveno barakeliuose, o vyčiai pasistatė palapines. Stovyklavietė buvo labai patogiai įrengta ir gražioje vietoje: moderni valgykla, salės sportui ir skautų pratimams, laužavietė su pastotiais įrengtais suolais.

Už keletos klm. nuo mūsų, Woodhouse vietovėje buvo australų skautų Jamboree, kur stovyklavo virš 12,000 skautų iš visų Pacifiko ir Indijos vandenyno pakraščio tautų. Sausio 7 d., šeštadienį, aplankėme australų skautų Jamboree ir įvairių tautų skautus apdalinome lapeliais anglų kalboje apie Lietuvą ir Lietuvos skautus. Kadangi dabar Lietuva yra rusų okupuota, todėl lietuviams skautams yra užkirstas kelias dalyvauti Tarptautiniame Skautų Biure, kurio būstinė yra Londone. Nebūdami to Tarptautinio Biuro nariais, lietuviai skautai negali Jamboree dalyvauti po savo vėliava, nors galėtų dalyvauti kaip Australijos ar Amerikos vienetas. Jeigu Lietuvoje pavyktų at-

gaivinti skautų sąjungą, tada ir Lietuva būtų priimta į Tarptautinį Biurą ir mes galėtume dalyvauti su savo vėliava.

Sausio 6 d. buvo stovykloje Jūros Diena. Atvažiavo du didžiuliai autobusai ir nuvežė visus skautus prie jūros pasimaudyti, nes po keletos šaltų dienų kaip tik pasitaikė šiltas oras ir graži saulėta diena. Skautams buvo paruošta iešminė, kur jaunimas gerai pasistiprino. Vakare vėl visi linksmi grįžo į Stovyklą vėliavų nuleidimui ir gerai vakarienei.

Stovyklos metu, Rajono vado rūpesčiu, veikė įrengta skautiškos veiklos parodėlė su nuotraukomis iš VI-sios Tautinės stovyklos Melbourne ir VII-sios TS Amerikoje. Taip pat veikė ir skautiškų reikmenų krautuvėlė, kur buvo galima apsirūpinti dainorėliais, skautų knygelėmis ir ženkliais.

Stovyklos metu Rajono vadas v.s. fil.V. Vaitkus įteikė LSS vadovybės už nuosirdų darbą skautijos labui pasiskirtus medalius ir žymenius. Stovyklos viršininkei v. sk. Danai Baltutytei buvo įteiktas Gintaro Vadovių Mokyklos kursų baigimo pažymėjimas. Vilkiukų pastovyklės vadovui s. Povilui Kviecinskui įteiktas Ordinas Už Nuopelnus. Tėvynės Sūnaus žymeniu apdovanoti Petras Šur-

na, Gintaras Šimkus ir Vytas Antanaitis.

Sausio 8 d., sekmadienį, buvo svečių diena, todėl suvažiavo daugybė svečių ir tėvelių pasidžiaugti mūsų lietuviškuoju jaunimu ir jų gražiomis dainomis prie laužo. Sekmadienio pamaldas atliko kun. dr. Alf. Savickas ir kun. J. Petraitis, MIC, kurių metu gražiai giedojo mūsų jaunimas, pritariant tėveliam ir svečiams. Skaitymus atliko v.s. Vyt. Neverauskas ir jaunimo atstovai. Daugumas priėmė šv. Komuniją.

Po pamaldų buvo iškilmingas vėliavų nuleidimas stovyklos aikštėje ir vėliavų paradas. Čia svečiams, kurių buvo iš Amerikos ir Lietuvos buvo gera proga išmėginti savo foto aparatus.

Baigiant vėliavų nuleidimo iškilmes, Rajono vadas pareiškė padėką stovyklos vadovybei už gražiai pravestą stovyklą, kur niekas neturėjo progos tinginėjoti, nes programa buvo taip gerai sutvarkyta, kad visą laiką vyko įvairūs skautiški užsiėmimai.

Nuosirdi padėka buvo pareikšta stovyklos virėjoms ir jų vadovei poniai Šerelienai. Taip pat nebuvo pamiršta padėkoti ir tiekimo skyriaus talkininkams, s. Donatui Dundai, Vyt. Patupiui ir visiems, kurie suprasdami reikalą atėjo padėti.

Apžvalga...

(Atkelta iš 2 psl.)

mą, kaip ir Gynybos Sekr. Weinbergeris. Už – buvo CIA viršininkas Casey, atsimindamas 1950 m. organizuotą Irano min. pirm. Mossadegh'o nuvertimą ir šacho į sostą grąžinimą. Casey taip pat skaitėsi su pavoju, kad Khomeini mirus Iranas per porą metų gali virsti komunistine valstybe.

Tuo tarpu žinios iš Irano teigė, kad ten nėra vienybės ir artimiausi Khomeiniui sluoksniai yra susikalde į bent tris frakcijas. Ta paskutinioji aplinkybė privedė prie visos bylos išdavimo viešumai, jos neprivedus prie galo. Prisdėjo ir JAV noras daili pelno iš ginklų pristatymo skirti Nikaragvos 'contras' palaikymui, ką JAV Kongresas buvo uždraudęs.

Po vakarienių įvyko didysis ir paskutinis stovyklos laužas su labai įdomia programa. Labai gražiai pasirodė patys jauniausieji su s. Pov. Kviecinsko paruoštu vaizdeliu apie Vilniaus įkūrimą "Gedimino sapnas". Neatsiliko ir skautės su legenda apie Eglę žalčią karalienę. Neblogai pasirodė ir kiti vienetai, o dainos sutartinės dar ilgai skambėjo tarp Adelaidės kalnų.

Baigiant laužo programą Rajono vadas v.s. fil. Vyt. Vaitkus dar kartą padėkojo stovyklos vadovybei arba štai bui – Danutei ir Anitai Baltutyte, Antanui Pociui, Patupiui jun. ir visiems prisidėjusiems prie Tautinės stovyklos Australijoje pasisiekimo ir pakvietė už dviejų metų susitikti Rajoninėje stovykloje prie Melbourne.

Laužo programa baigta visiems giedant "Lietuva brangi" ir tradicinę "Ateina naktis". Norisi tikėti, kad ši gražiai pasisiekusi stovykla sustiprins ne tik Adelaidės Vilniaus tunto veiklą, bet ir visos Australijos lietuvių skautų organizaciją.

Alb. Pocius

Australijos lietuvių skautų tautinėje stovykloje – paukštytės rikiuotėje. Dešinėje stovyklos viršininkė v.sk. Dana Baltutytė ir vadovė s. Rasa Statkuvienė su sūneliu, gintarėliu Rimuku.

Prie kai kurių įdomesnių momentų galėsime grįžti, jei jie iškils pulk. lt. North byloje. Tuo tarpu prezidento Reagano Saugumo Patarėjas McFarlane prisipažino bandęs nuslėpti tą visą aferą nuo Kongreso ir už tai buvo nubautas 20,000 dolerių ir dviem metams kalėjimo sąlyginiai. Jis turėtų liudyti Northo byloje.

...

Pietų Korėjos žinių agentūra pranešė, kad tarp to krašto ir sovietų "Aerofloto" sutarta atidaryti orinį susisiekimą tarp Sovietijos ir Seulo. Iš sovietų pusės ta linija skraidys ne "Aerofloto" lėktuvais, bet "Avialat". Mat Sovietijai nepatogu prieš šiaurinę Korėją varyti biznį su Pietų Korėja, todėl reikalingi tarpininkai, kaip šiuo atveju latviai. Panašiai vengrai tarpininkauja Pietų Korėjos prekybos mainams su sovietais. Taip pat ir Taivanas, kurio nepriklausomybės nenori pripažinti komunistinė Kinija, palaike prekybinius ryšius su Sovietija per ... Ukrainos respubliką.

RN'S OPPORTUNITY IN BEAUTIFUL INDIANA LAKE COUNTRY

\$1000.00 SIGN UP BONUS

Competitive salaries
Credit for experience
Outstanding benefits.

CALL OR SEND RESUME TO:

Mary Hageman R.N.
McCray Memorial Hospital
Hospital Drive, PO Box 249
Kendallville, Indiana 46755

219-347-1100 (8-13)

RN'S / LPN'S

7-2 and 11-7

EXCELLENT SALARY, SHIFT DIFFERENTIAL, REHAB EXPERIENCE A PLUS EXCELLENT SALARY, AND PLEASANT WORKING CONDITIONS.

CALL OR SEND RESUME TO:
LORRAINE CALLAHAN

201-736-2000

GROTTA REHAB CENTER

20 Summit St.

West Orange, N. J. 07052

Equal Opportunity Employer (9-12)

LPN'S

FOR NIGHT SHIFT
11-7

EXCELLENT SALARY, SHIFT DIFFERENTIAL, PLEASANT WORKING CONDITIONS.

CALL OR SEND RESUME TO:
LORRAINE CALLAHAN

201-736-2000

GROTTA REHAB CENTER

20 Summit St.

West Orange, N. J. 07052

Equal Opportunity Employer (8-11)

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
BOLT MAKER OPERATORS
Major national fastener company looking for an experienced bolt maker operator set-up man. Some set-up experience desirable. This is an opportunity to grow with a stable growing company. Please send resume, telephone or apply in person, FLEX-ALLOY, 26000 Richmond Rd., Cleveland, Ohio 44146. Attn.: George Diehl, 216-292-2900. (6-12)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

PUIKUS DRAUGO KONCERTAS

Draugo dienraščio 80 metų sukakčiai atžymėti, š. m. vasario 26 d. Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje Chicagoje buvo surengtas įvairaus žanro puikiai pasisekęs koncertas. Koncerto programą sudarė kompozitoriaus Kazimiero Viktoro Banaičio kompozicijos, prisimenant jo 25-rių metų mirties sukaktį. Taigi, šis koncertas buvo skirtas dviem svarbioms sukaktims atžymėti.

Programą pradėjo Lietuvos operos vyrų choras, padainavęs porą dainų — Valio, piovėjėliai ir kam šėrei žirgelį, o moterų choras — ištrauką iš operos Jūratė ir Kastytis. Chorams dirigavo muzikė ir solistė Audronė Gaižiūnienė, o visiems akompanavo muzikas Robertas Mockus, nuolatinis operos pianistas. (Dirigentas dr. Bronius Kazėnas susirgo ir neatvyko).

Smuikininkė Linda Veleckytė ir pianistas Robertas Mockus jautriai atliko dviejų dalių sonatą D-Moll: Andante Elegiance ir Allegro Epilogue, sužavėjusi klausytojus. Pirmąją programos dalį užsklėdė Toronto operos solistė (sopranas) Marytė Bizinkauskaitė, akompanuojant R. Mockui, padainavusi tris Banaičio dainas: Plaukia antelė, Tulpės ir Atsikėlės ankstųjį rytelį. Publika šiltai ir entuziastingai priėmė ir choras, ir smuikininkę, ir solistę.

Po pertraukos išgirdome Lietuvos idilijas: Vasaros rytą, Našlaičio skundą ir Gamtos šokį. Atliko Lyric operos instrumentalistai: A. Biliavski — smuikas, Ch. Zimmerman — klarnetas ir M. La Bella — arfa. Labai įspūdingas momentas.

Vėl pasirodė solistė M. Bizinkauskaitė ir skambiai padainavo — Vandens lėli-

ją, Obelų žiedus ir Ant kalno malūnelį, o publikai nepaleidžiant, pridėjo Rūtėlės ariją iš operos Jūratė ir Kastytis.

Koncertą užsklėdė Chicago lietuvų operos choras, davęs Jūratės ir Kastyčio operos pirmą veiksmą. Pabaigai padainavo, šiuo metu labai populiarią Maironio "Lietuva brangi", o r a nžuotą kompozitoriaus Juliaus Juzeliūno. Tai vieningas kūrinys atliktas šiame koncerte ne K. V. Banaičio.

Rengėjai padėkos ženklą programos dalyviams apdovanojo gėlėmis, o tūkstantinė publika šiltai ir ilgai plojo, nes tai buvo išskirtinio pobūdžio, įvairus ir aukšto lygio koncertas. Padėka rengėjų komitetui, pirmininkaujama visuomenininkės Marijos Remienės.

Programos leidinys

Atskirai tenka paminėti koncerto progą išleistą, arti šimto puslapių leidinį, kuriame telpa koncerto programa, nuotraukos, 22 komiteto narių sąrašas, DRAUGO 80 metų veiklos apžvalga ir šimtinė sveikintojų. Sveikintojų tarpe yra žinomi visuomenininkai, organizacijos ir biznio įmonės.

Iš šio leidinio sužinome, kad Draugo pirmas numeris pasirodė 1909 m. liepos 12 d. Wilkes Barre, Pa., redaguotas kun. Antano Kaupo. Kurį laiką Draugas ėjo savaitraščiu. 1912 m. Draugas kartu su redaktorium persikėlė į Chicago ir pradėjo naują gyvenimą, o nuo 1916 m. kovo 31 d. virto dienraščiu. Draugą leido kunigų suorganizuota bendrovė. Nuo 1919 sausio 29 d. leidimą perėmė marijonai ir redaktorium pakvietė kun. Praną Būčį. Taigi, šiais metais suėjo 70 metų, kaip

Draugo sukaktuvinio koncerto atlikėjai: R. Mockus, M. Bizinkauskaitė, L. Veleckytė ir dir. A. Gaižiūnienė. Gilumoje operos choras.

Draugą leidžia marijonai, talkinami direktorių tarybos, kurią sudaro pirm. dr. Petras Kisieličius, visepirmininkai — dr. Antanas Razma, akvokatas Algirdas Ostis ir inž. Juozas Polikaitis, išd. provincijolas kun. Viktoras Rimšelis ir sekretorius kun. Petras Cibulskis.

Per 80 Draugo metų gyvavimą keitėsi skaitytojai, administratoriai, bendradarbiai ir redaktoriai. Dabar Draugo redakciją sudaro šie redaktoriai: kun. Pranas Garšva (moderatorius), Aušra Liulevičienė, Irena Rėgienė, Vytautas Radžius ir Aldona Zailskaitė, korektorės — Kazimiera Bradūnienė ir Agnė Kižienė, technikė — Dana Karužienė.

Užsklandai

Po koncerto, programos dalyviai, spaudos bendradarbiai, talkininkai ir kviestiniai svečiai, susirinko Jaunimo centran ir rengėjų buvo pavaišinti. Pobūviui vadovavo rengėjų komiteto pirm. Marija Remienė. Pasidžiaugę puikiai pavykusiu koncertu, dėkojo atlikėjams bei visiems talkininkams ir supažindino su svečiais. BALFo pirm. Marija Rudienė pristatė svečią Lomžos vyskupą Julijų Paetz, kurio diecezijoje yra ir Seinų, Punksko lietuviai. Vyskupas J. Paetz savo žodyje prisiminė kelionę į Lietuvą — Vilnių, Kauną, Marijampolę ir sveikino išeivijos lietuvių, ypač čikagiečių už tūprijų ryšių palaikymą su savo ar tėvų kraštu. Reikia statyti ir naudotis tiltu, nutiestu tarp Chicago ir Vilniaus. Jam buvo sugiedota ilgiausių metų. Manau, vyskupas išsivėš gerus išpū-

džius ir bus palankesnis lietuviams, gyvenantiems jo diecezijoje, Lenkijoje.

Pobūvį užbaigė marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis, šiltai padėkojęs už Draugo jubiliejaus prisiminimą ir visam komitetui bei gausiems talkininkams už įdėtą darbą.

Aplamai, Draugo koncertas buvo šviežias savo programa ir geru atlikimu.

PASKIRTOS SPAUDOS PREMIJOS

Daužvardžio vardo žurnalistikos premijos už 1988 metų bendradarbiavimą spaudoje ir radijuje buvo paskirtos šiems lietuviams: pirmą premiją ir 200 dol. — Edvardui Tuskeniui, Pasaulio lietuvių bendradarbiui, antras premijas po 150 dol. gavo: Mūsų pastogės, Australijoje bendradarbių Marina Coxaitė ir Draugo bendradarbių — Rasa Miliauskaitė iš Chicago ir Ginta Palubinskaitė iš Washington, D. C.

Lietuviškų radijo laidų vedėjai — Violeta Simanavičiūtė - Laurinavičienė iš Toronto ir Edvardas Meilus iš Worcesterio, Mass. apdovanoti premijomis po 200 dolerių.

Premijų mecenatas yra Lietuvių Fondas, paskyręs 1000 dol.

Premijas paskirstė prie Lietuvių žurnalistų sąjungos, vadovaujamos Rūtos Klevos Vidžiūnienės, veikiantį Daužvardžio vardo jaunųjų žurnalistų premijoms skirti komisija, kurią sudarė šie žurnalistai: pirm. ir išdininkas Bronius Juodelis, sekretorė Ritonė Rudaitienė ir nariai — Rita Likanderytė, Petras Petru-

tis ir Antanas Juodvalkis. Komisija posėdžiavo Kaziuko mugės metu, Jaunimo centro kavinėje.

Chicagoje gyvenantiems spaudos bendradarbiams premijos bus įteiktos š. m. balandžio 16 d. Jaunimo centre, per Margučio ruošiamą muzikų Paltinų koncertą.

Komisija veikė trejus metus ir skirtą terminą yra baigusi, apie ką painformuota Lietuvių žurnalistų sąjungos valdyba. Manome, kad LŽ S-gos valdyba pati spręs premijų paskirstymą ar sudarys, kaip iki šiol, premijoms skirti komisiją. Patirtis rodo, kad duodamos premijos teigiamai veikia jaunosius spaudos ir radijo laidų bendradarbius ir skatina įsijungti į lietuvišką raštiją. Manychiau, kad premijas reiktų praplėsti ir gal mažesnėm sumom apdovanoti lituanistinių mokyklų gabiusius metraščius ar specialių skyrių (Draugo — Tėvynės žvaigždutė ir kitur) bendradarbius.

Kr. Donelaičio mokykla, baigiant mokslo metus, išskiria kelis daugiau ir dažniau raašnčius mokinjus, o Lietuvių Fondas į tai atkreipė dėmesį ir apdovanoja ne tik Lietuvių Fondo leidiniu, bet pridėda ir dovanėlę-čekutį. Kitos mokyklos ar LB švietimo taryba turėtų Kr. Donelaičio patirtį pritaikyti ir visose mokyklose, kad nebūtų užmiršti ir kiti.

Premijas gavusiems spaudos ir radijo laidų bendradarbiams linkime nepadėti plunksnos, bet ir toliau bendradarbiauti lietuvių spaudoje, plečiant lituanistines žinias.

Mielam prieteliui

A. A.

DR. PRANUI SUTKUI

taip netikėtai iškeliauvus į amžinybę, jo mylimai žmonai dail. ADAI ir visai mielai šeimai reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Drs. R. D. Degėšiai
A. A. Stungiai
F. S. Jasinevičiai
S. R. Jasinevičiai
Alvydas Jasinevičius

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Vertybės

Vladas Vijeikis

Vos per porą pradžios mokyklos skyrių persirites mokslinčius, puikiai žino, kad nulis nieko nevertas. Net ir keliolika nulių jokios reikšmės nevaizina. Jeigu prieš tuos nulių pastatyti kokį, kad ir menką skaičių, tai nullo vertė tuojuo pakyla. Ir kuo daugiau nulių tuo daugiau vertybės auga. Ir gali išaugti iki trilijono, kurio reikšmę tik Amerikos valdžia supranta dasivariusi iki trilijoninio deficito. Paprastam piliečiui, kuris tą trilijoną turi sukrapštyti, visai nesuprantama ta aukštoji matematika.

Kai kurie, aptardami naujai gimstantį milijonierių, klausia:

— Kiek jis vertas?

Sudėliojus jo visą turtą ir pavertus skaitlinėmis, gaunama tokia suma, kuri nulemia ar šis individas bus renkamas į garbingus komitetus, ar bus kviečiamas pasakyti žodį kuria nors iškilinga ar pusiau iškilinga proga. Jeigu dar nevedęs, tai jo vertė bus labai stipriai apskaičiuota dukreles auginančiose šeimose.

Gigantišką dėmesį į tavo vertingumą kreipia valdžia. Mat jai reikia kaip nors surinkti bent dalį to trilijono. Nes kaip gi aukštas algas mokės senatoriams, kongresmanams ir kitokiems veltėdžiams. Iš istorinių šaltinių žinoma, kad veltui edantieji daug suėda.

Uošvė, į mane pažiūrėjusi, ne tai klausia ne tai konstatuoja sūrų faktą.

— Kiek tu vertas.

Tai čia buvo kalbama apie materialines vertybes. O kaip dvasinės? Kiek vertas poezijos posmelis, kurį poetas gal per metus išstena. Kiek vertas dailininko

paveikslas dėl kurio jis naktis nemiegojo ir sugadino didžiulį drobės gabalą iš kurio keletą kelių būtų galima pasiūti. Kaip įkainuoti granito skulptūrą, kurią kaldamas skulptorius pirštus nusidaužė. Jau nekalbant apie dvasios skausmus kai koks gabalas nuskyla, ten, kur jam nepridera nuskilti. Moderniems skulptoriam vieni niekai, gali koją ar ranką nuskelti, vistiek gerai.

O kaip įvertinti rašytojo darbą, kuris naktų naktis prasėdi prie rašomos mašinėlės kūrybinės ekstazės belaukdamas. Žmona rėkia:

— Tiek popierio prigadinai. Galima būtų kanarėlei bent dešimt metų kasdien narvelį švariai iškloti.

Bet staiga viskas pasikeitė. Ajetola Humani paskelbė duos du milijonus tam, kas pristatys vieno rašytojo galvą. Gyvą ar negyvą. Bet geriau negyvą. Šv. Jono galvą, senais laikais, tik už gerą šokį gavo. O čia, du milijonus duoda. Baisiai pakilo galvų kaina.

Vienas rašytojas skundžiasi man. Sako:

— Mūsų šaliai labai neįvertina kūrybos. Kiek aš savo dvasines jėgas ant kūrybos aukuro aukoju, niekas padoriai neatsiliepi. Aš nereikalauju daug. Aš kuklus žmogus. Kad kas nors paskelbtų 'skiriu penkis dolerius tam, kuris tam rašytojui fizionomiją suars'. Niekas. Aš nenoriu, žinoma, kad man galvą nuimtų. Retkarčiais paskaitai recenziją, kad tavo knyga nieko neverta ir, kad gaila popieriaus ir dažų tai knygai atspausdinti. Tai ir viskas. Žinoma, koks nors moralistas ima keikti tavo kūrinių. Esą jis pornografinis. Tai čia tik

finansiniai padeda. Knygą daug uoliau perka. Pasakytų 'meskite į jį akmenį, bet kur susitike'. Nesako. O tai dar daugiau pakeltų rašytojo vertę. Žiūrėsi taip ar kitaip, o tas Ajetola labai pakėlė rašytojo vertę. Gal jam Nobelio premiją už literatūros pakėlimą reikia duoti.

Pastebėjote, kad į savo vertybių vertinimą visiškai neįtraukiau akcijų. Čia tokios vertybės, kurių negali reikiamai įvertinti. Vieni dėl jų iš aukštų namų langų šoka, o kiti visokiose gėrybėse maudosi. Nesuprasi. Tad kam čia vargšą galvą sukinėti, jeigu ji ir taip į visas puses išsukinėta.

Asmeninės vertybės labai neryškus reikalas, kaip jau buvo minėta pradžioje, kas liečia uošvės įvertinimus. Labai netolimą istoriją pagrabaliojus, vos ne dešimtmečius atgal siekiančią, pastebėsime baisią vertybių nuvertinimo infliacija asmenybių plotmėje. "Heil Hitler" buvo šūkis, kuris nuo ryto iki kito ryto buvo kartojamas Vokietijoje ir veik visoje Europoje. Pabandyk dabar sušukti. Pažiūrėsim, kas tau bus. Nesenai Amerikoje Stalinas buvo labai vertinga asmenybė. Ne tik raštuose, bet ir finansiniai. Kiek dolerių buvo paklota, kad tą asmenybę gelbėti. Milijonai buvo nepatenkinti šiuo asmeniu. Bet ar kas paskyrė bent dešėtką dolerių už jo galvą? O jeigu Ajetola Humeni tuo laiku būtų valdęs. Jeigu už rašytojo galvą duoda du milijonus tai už Staliną be kokio šimto nepašėsi. Ir istorija būtų pasikeitusi. O dabar po rašytojo negyvos galvos, kas pasikeis? Niekas.

Kai kurie labai keisti individai ima svarstyti moters vertybes. Čia juos rei-

■ Laiškai Dirvai

ATSAKYMAS TEODORUI BLINSTRUBUI

1989 m. kovo mėn. 2 d. "Dirvoje" mokytojas Teodoras Blinstrubas prašo žinių apie mokytojų garbei sukurta kantatą.

Kantatos pavadinimas yra: "Lietuvos šviesos keiliu". Poezijos autorius yra Bernardas Brazdžionis, muzikos autorius — Bronius Budriūnas. Kantata buvo sukurta 1968 metais. Jos pirmas atlikimas įvyko Chicagoje 1971 m. liepos 4 d. IV JAV ir Kanados Lietuvių Dainų Šventės metu. Vėliau kantata dar buvo tris kartus atlikta Los Angeles mieste ir 1974 metais Australijoje. Kantata trunka 17 minučių ir susideda iš 5 dalių: Juodos Naktys, Pirmoji Knyga, Verpėjos Daina, Laisvės Vasaris ir Gar-

kia sustabdyti pačioje pradžioje dar neįsibėgėjus. Čia tiek daug matematinių nežinomųjų. Nuo kada pradėti svarstyti vertybes? Nuo gimimo? Nuo darželio? Nuo pradžios mokyklos? Nuo ir nuo ir nuo... Peršokime keletą dešimtmečių. Ar nuo tada kada ji pareiškė tave mylinti? Ar nuo tada kai grįžus iš bažnyčios nusiėmė baltą vestuvinę suknelę su valiomais ir kitais pridėklais ir atsistojo prie pečiaus virti pirmąją sriubą? Pastebėkite. Ne kalbu apie fizines vertybes. Čia vėl daugybė nežinomųjų. Tad geriau grįžkime prie konkretesnių reikalų. Kiek kainuoja deimantas, rubinas, ametistas, žemčiūgas, gintaras. O moterų vertinimą palikime ateinančioms kartoms. Gal jie bus gudresni.

Norom ar nenorom turim prieiti prie išvados, kad vertybės yra individualus reikalas. Vieni patinka brunetė, kitam blondinė. Vienas už Hitlerį, kitas už Staliną, nors abu vienodi. Vienas skaitys knygą ir gėrės, o kitas norės autorių užmušti. Tiesą pasakius aš irgi norėčiau gal neužmušti, tai bent gerai įspirti, kad žinotų tikrą skaitytojų nuomonę.

Po visų šių postringavimų nervingas skaitytojas ims nekantrauti, norėdamas išgirsti kokį gerą patarimą, kuriuo galėtų vadovautis. Nes kam gi jis skaito straipsnius jeigu neįgyti gerų žinių, kurias galėtų panaudoti savo gyvenimo painiavose.

Vargšelis skaitytojas vėl nesuprato. Čia kalbėjome apie vertinimą, bet ne kaip gauti vertingų dalykų. To ir aš pats labai norėčiau išmokyti. Kur tokia mokykla?

bė Tau, Mokytojau. Jos atlikimui yra reikalinga mišrus ir moterų chorai, sopranas, bosas ir fortepionas. Kai kurias kantatos ištraukas gali dainuoti ir vienas mišrus choras. Pirmojo atlikimo metu 1971 m. Chicagoje kantatą dirigavo pats kompozitorius Bronius Budriūnas, dainavo IV Dainų Šventės jungtinis choras, solistai Prudencija Bičkienė ir Jonas Vaznelis; fortepionais palydėjo Raimonda Apeikytė ir Manigirdas Motekaitis.

Kantata buvo išleista spausdintomis gaidomis ir tekstu 1968 Laisvės Kovos metais. Jos mecenatai buvo ALTS Detrito skyrius, pirm. A. Musteikis, dr. Birutė Girniuvienė ir dr. Bronė Gruzdienė. Kantatą išleido PLB valdyba, kurios pirmininkas tuo metu buvo Juozas Bachunas-Bačiūnas. Atspausa 1,000 kopijų. Kaina — \$2.00. Spaudė M. Morkūno spaustuvė.

Kantada yra įtraukta į Amerikoje sukurto oratorių ir kantatų katalogą, kurį sudarė Hartwick kolegijos, Oneonta, N. Y. muzikos profesorius Thurston Dox. Katalogas buvo išleistas 1986 metais. Jame telpa 3,450 kantatų ir oratorių apžvalgos, sukurto 1,000 kompozitorių.

Jeigu kas norėtų kantatą pamatyti arba gauti, prašome kreiptis į Lietuvių Muzikologijos archyvą Chicagoje.

Štai paskutiniai kantatos teksto žodžiai:

"Garbė tau, mokytojau, kurs atvėrei knygą,
Kur slypi polėkiai ir išmintis žmogaus.
Pasėtas tavo gėrio grūdas dygo
Ir augo sielose, kaip palaima dangaus
Tai palaima dangaus."

Kazys Skaisgirys

GYDYTOJŲ DĖMESIUI

Gegužės 17 – 24 d.d. organizuojama medikų grupė į

VI Lietuvos gydytojų suvažiavimą

Grupė išvyksta "Lufthansos" lėktuvu iš Toronto. Užsakymai priimami iš visų Šiaurės Amerikos miestų. Svečiai bus apgyvendinami gydytojų šeimose Vilniuje. Grupę lydės chirurgas iš Vilniaus dr. Vytautas Našlėnas.

Smulkesnių žinių teiraukitės

Audra Travel Corporation kelionių biure

Tel (416) 769-2500, Fax: (416) 763-6279, telex: 06-967812

2100 Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada M6S 1M7

Organizuojama linksma užkietėjusių "slrgalių" ir nenuilstančių rėmėjų grupė (neellines, nepakartojamas, intriguojančias

krepšininkų varžybas Lietuvoje

Susitinka: Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė "Vėjas" su Kauno "Žalgiriu", Vilniaus "Statyba", Panevėžio "Lietkabeliu", Klaipėdos "Neptūnu" ir Lietuvos jaunių rinktinė. Varžybos numatomos įvairiuose Lietuvos miestuose. Kviečiame visus į šią ilgai lauktą sporto šventę.

Grupė išvyksta "Air France" ir "Lufthansos" lėktuvais

liepos 5, grįžta liepos 23

Smulkesnių žinių teiraukitės

Audra Travel Corporation kelionių biure

Tel (416) 769-2500, Fax (416) 763-6279, telex 06-967812,

2100 Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada M6S 1M7

Train for careers in

•AIRLINES

•CRUISE LINES

•TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

•FINANCIAL AID AVAIL.

•JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch, FL

MEDIUM SIZE SUPPLIER TO
THE AUTOMOTIVE
INDUSTRY SEEKS THE
FOLLOWING:

• PROCESS ENGINEER
FULL TIME & BENEFITS

Ability to process product from concept to finished part. Knowledge of large exposed auto panels a must.

CHECKER MOTORS CO. LP

2016 N. PITCHER ST.

KALAMAZOO, MICH. 49007

616-343-6121, EXT. 292

Equal Opportunity Employer (10-16)

LOS ANGELES IŠKILMINGAI PAMINĖJO VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

Vytautas Šeštokas

Vasario 19 d. Los Angeles lietuviai iškilmingai atšventė Lietuvos nepriklausomybės 71-rių metų paskelbimo sukaktį. Vėliavų pakėlime Šv. Kazimiero parapijos aikštėje dalyvavo uniformuoti ramovėnai, birutietės, šauliai ir skautai. Moterys buvo pasipuošusios spalvingais tautiniais rūbais.

Iškilmingas šv. Mišias celebravo trys kunigai: klebonas dr. Algirdas Olšauskas, prel. Vincentas Bartuška ir svečias iš Lietuvos kun. A. Belickas. Gražų, šventei pritaikintą patriotinį pamokslą pasakė kun. A. Belickas. Parapijos choras, su jo nauju vadovu muz. Aloyzu Jurgučiu ir solistais Janina Čekanauskienė ir Rimtautu Dabšiu, atliko šventei pritaikintas giesmes. Simbolinę žvakę uždegė ir sujungė jaunimą kartu su Tėvyne, viešnia iš Lietuvos Vitalia Levaitė ir vietiniai – Lydia Tompauskaitė ir Vytas Žemaitaitis. Išpūdinčiai pasirodė ir jaunimo choras, vadovaujamas muz. Vitos Vilkenės. Skaitymus atliko viešnia iš Lietuvos Dalia Trotmanaitė, aukas nešė Julius ir Rita Žukai. Visą eigą sklandžiai pravedė Dalilė Polikaitienė.

Po pamaldų parapijos salė nesutalpino dalyvių. Vieni stovėjo, kiti turėjo apleisti salę, nesant daugiau vietų – buvo rekordinis šventės dalyvių skaičius.

Minėjimą atidarė Tadas Dapšys. Atsistojimu pagerbtos organizacijų vėliavos. Amerikos himną sugiedojo solistas Antanas Polikaitis. Invokaciją religiniai patrioti-

nėmis mintimis atliko prelatas Jonas Kučingis.

ALTO pirmininkas inž. Antanas Mažeika visų organizacijų vardu pasveikino dalyvius ir trumpai peržvelgė paskutiniųjų įvykių eigą Lietuvoje. Atsistojimu buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės, o kolonijoje gyvenantiems Vyčio kryžiaus kavalieriams savanoriams kūrėjams – Mykolui Barauskui, aviacijos kapitonams Gregorijui Radveniui ir Jurgiui Tumavičiui, ir pulk. Jonui An-

ALT pirm. inž. A. Mažeika atidaro minėjimą. Vl. Gilio nuotr.

drašūnui – buvo prisegtos gėlytės.

Trumpame sveikinimo žodyje Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas peržvelgė aktualių politinių įvykių plėtotę iš diplomatinio taško, komentavo vykstančius įvykius Lietuvoje ir perskaitė jam atsiųstą JAV Sek-

retoriaus James Baker sveikinimą Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga.

Daiva Čekanauskaitė pristatė garbės svečius – estų ir latvių konsulus ir jų bendruomenės pirmininkus, kurie savo sveikinimo žodyje kvietė Baltų tautas tampa susijungti ir svariau bei efektingiau dirbti kartu, viso Pabaltijo išlaisvinimui. Los Angeles ir apylinkių armėnų tautos atstovas sveikindamas pažymėjo, kad armėnų ir lietuvių tautos turi bendrus siekius atgauti pilną nepriklausomybę. Perskaityti šventės proga gauti sveikinimai iš JAV prezidento George Bush Kalifornijos gubernatoriaus George Deukmejian, Los Angeles miesto mero Tom Bradley ir Los Angeles County visų supervisorių su Mike Antonovich priekyje. Plojimais pagerbti minėjime dalyvavę svečiai iš Lietuvos.

Pagrindinį šventės kalbėtoją, bostoniškį dr. Algirdą Budreckį, pristatė Daiva Čekanauskaitė, perskaitydama jo trumpą biografiją ir atliktus darbus.

Dr. A. Budreckis savo kruopščiai paruoštoje paskaitoje gana objektyviai ir realiai palietė visus įvykius, o ypatingai šiuo metu vykstan-

čius pasikeitimus Lietuvoje:

"... Išskyrus kelių partinių, ideologinių programų reformų bei aibes deklaratyvinio pobūdžio rezoliucijų ir nutarimų paskelbimo, vakaruose mes per mažai skyrėm dėmesio svarstyboms ar raštams apie Lietuvos ateitį. ... Laisvės Lygos ir Persitvarkymo Sąjūdžio laimėjimai ir drąsūs žygiai Lietuvoje dar nereiškia, kad mūsų VLIKai, ALTai, Bendruomenės nustojo savo reikšmės šioje lemtingoje kovoje už Tautos ateitį. ... Kremlius gali suminti aktyvistus, patį gajausią Pabaltijo tautų elementą ir uždaryti visus sąjūdžius, todėl ne laikas veiksmams išsiviejoje supasuoti ..."

Paskaitą baigė kviesdamas viso laisvojo pasaulio išsivius nepalikti abejingais Motinos Lietuvos šauksmui. Jo kalbą dalyviai palydėjo ilgais plojimais.

Tadas Dabšys perskaitė rezoliucijas angliškai, kurios dalyvių buvo vieningai priimtos. Jas pasirašė ALTO pirm. Antanas Mažeika, LB Apygardos pirm. Angelė Nelsienė ir Tautos Fondo Los Angeles Komiteto pirm. Mykolas Naujokaitis. Rezoliucijos pasiųstos Prezidentui, Valstybės Sekretoriui, senatoriams, Kalifornijos kongresmanams ir spaudai.

Šių metų Lituanistinės mokyklos konkursui premijas skyrė ALTas, LB-nė ir Tautos Fondas už rašinį, "Vasario 16-ji diena" tema. Laimėtojus apdovanojo LB Vakarų Apygardos pirm. Angelė Nelsienė, pakviesdama mokyklos vedėjus pristatyti konkurso laimėtojus – 8 sk. mokinį Arą Matą ir 10 sk. mokinę Vanesą Kašėlionytę.

Lietuvių Fondo atstovė LA, kartu ir lituanistinės mokyklos vedėja, Violeta Gedgaudienė pranešė apie šių metų Lietuvių Fondo paskirtą paramą lituanistinei mokyklai \$1,250.00 sumoje ir įteikė čekį mokytojams Marijai Sandranavičutei-Newsom ir Algimantui Žemaitaičiui. Šiais metais ši mokykla švenčia 40 metų jubiliejų ir turbūt yra,

su 120 mokinių, didžiausia Amerikoje.

Vėliavų išnešimu buvo baigta oficialioji dalis.

Meninė dalis buvo neilga, bet įdomiai įvairi, kurią atliko ansamblio "Spindulys" šokėjos, ir choras, bei solistė Vita Vilkenė akompanuojant muz. Ramonai Apeikytei. Muzikinį montażą parėngė rež. Algimantas Žemaitaitis. "Spindulio" choro vedėja – muz. Vita Vilkenė, akompaniatorius – Rimas Polikaitis ir šokių vadovė – Danguolė Varnienė.

Visi dalyviai susijungę rankomis jausmingai giedojo antrąjį Lietuvos himną "Graži tu mano brangi Tėvyne ..." Minėjimą uždarė Rolandas Giedraitis, kviesdamas visus dalyvius sugiedoti Tautos himną.

Po minėjimo parapijos aptinėje salėje vyko pietūs, kur visi dalyviai turėjo progos arčiau pabendrauti. Lietuvos laisvinimo reikalams suaukota \$16,416.00 suma.

Padėka inž. Antano Mažeikos vadovaujamam Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyriui, dirbusiam kartu su LB Vakarų apygardos pirm. Angele Nelsiene ir Tautos Fondo LA komiteto pirm. Mykolu Naujokaičiu. Jie visi įdėjo daug darbo ir pastangų suorganizavimui taip gausaus ir kultūringo šių metų Tautos šventės minėjimo pravedimui. ...

RN'S

FULL TIME DAYS

7-3

WORK EVERY OTHER WEEKEND. REHAB EXPERIENCE A PLUS EXCELLENT SALARY, AND PLEASANT WORKING CONDITIONS.

CALL OR SEND RESUME TO: LORRAINE CALLAHAN

201-736-2000

GROTTA REHAB CENTER

20 Summit St.

West Orange, N. J. 07052

Equal Opportunity Employer (8-11)

DIE MAKERS

DIE REPAIRMEN

Day or afternoons Should have knowledge of progressive and line dies.

UNITED METAL PRODUCTS

8101 LYNDON, DETROIT, MI 48232 CONTACT DICK KOTT (8-11)

Pagrindinis minėjimo kalbėtojas dr. A. Budreckis.

Vl. Gilio nuotr.

Tikrai labai riboto laiko
premijsinių procentų
galimybė!

Pasiūla baigiasi
kovo 31 d.,
1989 m.

Ar ne laikas, kad Jūsų santaupos neštų daugiau negu vien procentus?

**Pristatome MajorSaver™ sąskaitą, su specialiomis privilegijomis
ir pripažinimu taupytojams, įnešantiems \$10,000.**

Extra dėmesys.

Kad užtikrinus, kad Jūs gausite specialų pripažinimą visoms banko
transakcijoms, Jums gausite specialiai paruoštus čekius, kurie bus
išduodami tikrai MajorSaver sąskaitos taupytojams, ir specialiai
štampuotas Asset korteles.

Extra privilegijos.

- Procentą nešanti čekių sąskaita su neribojamu čekių skaičiumi ir
nemokamu patarnavimu.
- Sumažinti Visa kortelės procentai.
- Jūsų patogumui, patarnavimų pasirinkimas – nemokamai.
- Visų Ameritrust specialių pasiūlų ankstyvi pranešimai.

Extra patarnavimas. Garantuotas.

Nepralenkiamo patarnavimo pažadas Jums yra garantuotas: jei
kada mes padarysime klaidą Jūsų MajorSaver pranešime, mes
sumokėsime Jums \$5.00.

Extra procentai, jeigu Jūs įsijungsite iki kovo 31 dienos.

Dabar, su savo \$10,000 įnašu, Jūs gausite premijinį procentą
naujam Ameritrust CD įnašui bet kurioje sumoje 12 ar 18 mėnesių
laikotarpiui. Bet skubėkite! Ši pasiūla baigiasi kovo 31, 1989.

Pasinaudokite bet kuriuo iš mūsų 140 patogiai išskirstytų
skyrių Ohio valstijoje.

Svairi procentų bauda
yra reikalaujama už
ankstyvų CD išėmimą.

Ameritrust
Service you can bank on.

Ameritrust Company National Association Member FDIC

PARAMA DIRVAI

**Atnaujindami prenume-
ratą ir kitomis progomis
Dirvai auکوjo:**

E. Armanienė, Baltimore 50.00
J. Mačiulaitis, Redford .. 5.00
V. Vilčinas, Racine 5.00
J. Okunis, Flushing ... 30.00
J. Čyvas, St. Petersburg 10.00
V. Mažeikienė,
Lake Zurich 30.00
Pr. Sidzikauskas, Glendale 5.00
J. Kaspariūnas, St. Pete. 10.00
J. Glebus, Cleveland ... 10.00
A. Krinickas, Maspeth .. 5.00
J. Rumbutis, Geneva ... 20.00
A. Matulionis, Cleveland 15.00
S. Karvelis, N. Buffalo .. 5.00
S. Kasnickas, Harbert 5.00
LB Worcesterio
apyl. valdyba 25.00
A. Kuprevičius, Cleveland 5.00
B. Gedvilienė, Willowick 20.00
J. Žemaitis, Chicago 10.00
J. Budrevičius, Lake Park 5.00
J. Kučinskas,
Miami Beach 10.00
Dr. V. Maurutis,
Chesterland 10.00
E. Bobelis, W. Harford .. 30.00
V. Rūtenis, Clayton 80.00
J. Deksnys, Vineland 10.00
K. Laikūnas, Chicago 7.00
M. Vilutis,
S. Juodakis, Lakeside .. 10.00
Br. Kovas, Norwood 20.00
A. Daugvidas, Willowick 15.00
V. Rack, Eastlake 5.00
J. K. Andruškevičius,
Chomedey-Laval 10.00
K. Černius, Chicago 5.00
Lietuvių Skautų S-ga 100.00
Maironio Parko valdyba 10.00
Ed. Stepas, Willoughby .. 10.00
Beverly Shores 10.00
A. Gudėnas, Des Plaines 30.00
A. Bliudakis, Chicago .. 5.00
J. Kapočius, Cotuit 10.00
L. Stanius, Winnipeg 5.00
V. Plečkaitis,
Richmond Hts. 10.00
V. Dovydaitis,
San Clemente 30.00
A. Verbyla, Cleveland .. 5.00
P. Račkauskas,
Dorchester 10.00
A. Stukas, Jackson 30.00
V. Kutkus, Dearborn 30.00
Kun. A. Babonas, Detroit 5.00
P. Jančiukas, Toledo 10.00
K. Marcinkevičius, Cleve. 10.00
A. Simonaitis, Redford .. 20.00
J. Naujokaitis, Cleveland 3.00
V. Garlauskas, Sparta .. 25.00
B. Rukša, Toronto 10.00
A. Matuzas, La Grange .. 5.00
P. Mikšys, Juno Beach .. 5.00
T. Baltikauskas, Baltimore 5.00
A. Juodikis, Seven Hills 5.00
Pr. Gobis, Dearborn 20.00
V. Januškis, Cleveland .. 10.00
K. Žukauskas,
Sunny Hills 20.00
E. Augustaitis,
Ormond Beach 5.00
R. Guzulaitis, Speedway 10.00
V. Barauskas, Glendale 10.00
A. Varnelis, Dowagiac .. 20.00
P. Simanaukas, Bristol .. 10.00
B. Žiugžda, Cleveland .. 10.00
S. Baras, Oak Brook 10.00
J. Dženkaitis, Glendale .. 10.00
Dr. V. E. Čeičiai, Parma 20.00
A. Markevičius, S. Monica 5.00
Dr. E. Jarašiūnas,
Santa Monica 20.00
B. Briedis, Chicago 10.00
E. Jonušienė, Omaha 75.00
S. Mankus, Chicago 10.00
K. Šidlauskas, St. Pete. .. 5.00
Dr. A. Kisieličius, Sidney 8.00

**Visiems aukotojams nuo-
širdžiai dėkojame.**

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

"RATILIO" KONCERTAS

Balandžio 9 dieną į Bostoną atvažiuoja Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis "Ratilio". (Ansamblio vadovė Zita Kelmickaitė). 3 valandą po pietų ansamblis koncertuos Fontbonne Academy salėje Miltone (930 Brook Rd., Milton). Po koncerto South Boston Lietuvių Piliečių klubo III aukšto salėje įvyks susitikimas su ansamblio nariais.

Kiti koncertai bus Harvardo universitete (balandžio 11 dieną, 6 valandą vakare Boylston Hall) ir Bostono kolegijoje.

Bostone ansamblį globoja LB Bostono apylinkė, Jaunimo sąjunga ir "Sodauto" etnografinis ansamblis.

MINĖJIMAS CAPE CODE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį Cape Codo lietuviai paminėjo vasario 19 d. Šv. Marijos vardo bažnyčioje šv. Mišiomis už Lietuvą ir iškilmingu susirinkimu tos bažnyčios salėje Centerville. Mišių metų pasakytame pamokse parapijos vikaras kun. Robert Brennan priminė, kad Mišios laikomos už Lietuvą, kuri mini savo nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Mišių auką prie altoriaus nešė Genovaitė Treinienė ir Regina Petrutienė, pasipuošusios lietuvių tautiniais rūbais.

Iškilmingame susirinkime pagrindiniu kalbėtoju buvo Eligijus Sužiedėlis iš Brocktono, priimta rezoliucija, kurią pateikė Liudas Končius, išklausyta meninė programa, atlikta smuikininkės Elenos Kuprevičiūtės-Bergienės ir pianistės Tamaros Markeliūnienės. Aukų įvairiems lietuviškiems reikalams surinkta 2,515 dolerių, kurie pagal aukotojų valią taip paskirstyti: Lietuviių Bendruomenės šio krašto valdybai 1,905 dol., Tautos Fondui 260 dol., Pasaulio Lietuviių Bendruome-

nei 200 dol., Amerikos Lietuviių Tarybai 150 dol.

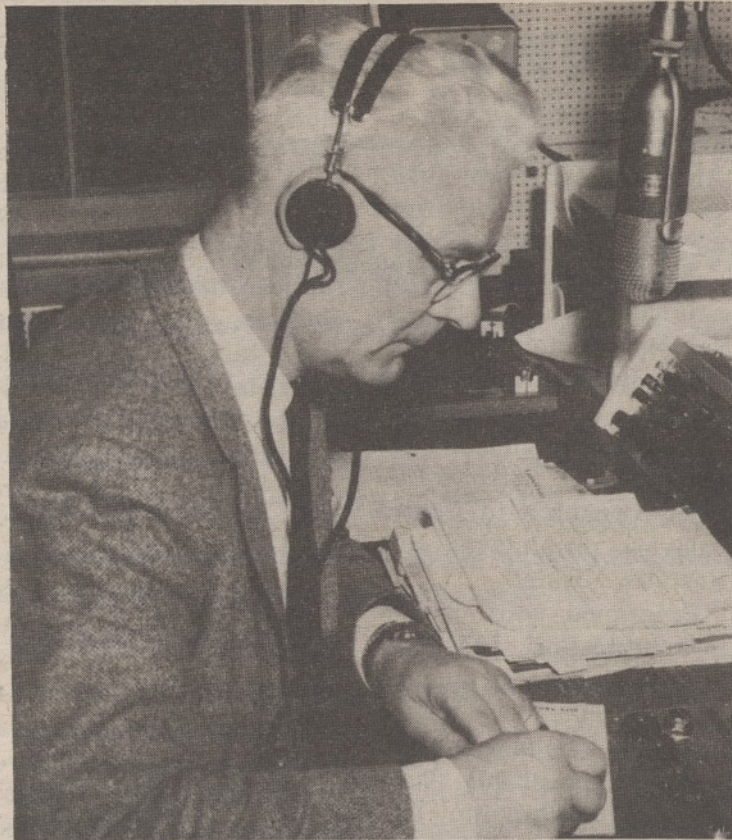
Po programos vyko laisvi pašnekesiai prie kavutės ir užkandžių. Minėjimą suruošė LB Cape Codo apylinkės valdyba. Ji atidarė ir uždarė ilgametis apylinkės pirmininkas Vladas Židžiūnas, o pravedė Regina Petrutienė.

LIETUVIAI PAS INDĖNUS

Cape Code dar tebegyvena indėnų palikuonys. Stambiausias jų telkinys — Mashpee vietovė, kur jie turi savo maldos namus, mokyklą muziejų. Pernai jų iniciatyva vietos vidurinės mokyklos moderniose patalpose buvo surengta pirmoji etninių grupių mugė su atitinkama programa, eksponatais, valgiais ir t.t. Joje lietuviams atstovavo Genovaitė Treinienė ir Regina Petrutienė su savo medžio dirbiniais. Šiemet tokia mugė įvyko vasario 4 d. Joje vėl dalyvavo Regina Petrutienė su mediniais Velykų margučiais, iš margintais lietuviškais raštais dubinėliais, įvairiomis dėžutėmis ir kitais medžio dirbiniais. Vietoje ji rodė, kaip atliekami medžio apdailos darbai, o parodėlės stalą puošė lietuviškos juostos, audiniai, gintaro išdirbiniai. Parodėlės centre prie Lietuvos trispalvės stovėjo metro aukštumo lietuviškas kryžius, o į parodėlę visų dėmesį kreipė didelis užrašas "LITHUANIA". Parodėlės lankytojus kava ir lietuviškomis ausytėmis vaišino Marija Židžiūnienė ir Elena Strazdienė. Abu tos vietovės laikraščiai aprašė šią etninę mugę ir įsidėjo nuotraukas iš jos. Viena tų nuotraukų vaizdavo Reginal Petrutienę tautiniais drabužiais, marginančią medinę dėžutę.

RUOSIASI DALYVAUTI MINĖJIME

Cape Codo lietuviai ruo-

Petras Viščinis, radijo programos "Laisvės varpas" vedėjas, savo studijoje programos perdavimo metu.

šiasi šią vasarą dalyvauti Barnstable miesto įkūrimo 350-ties metų sukakties minėjime, kuriame numatomi paradai, koncertai, parodos. Šioje šventėje vietos lietuviai įsijungs į etninių grupių programą.

Dar pažymėtina, kad Cape Codo lietuviai kasmet dalyvauja tarptautiniame bankete. Šiemet jiems tenka būti to banketo globėju. Visų jo reikalų koordinatorių — Bruno Markeliūnas.

RUOSIAMAS BAŽNYČIOS REMONTO PROJEKTAS

Sausio 12 d. kardinolas Bernard Law posėdyje su šv. Petro lietuvių parapijos klebonu kun. Albertu Kontautu ir arkidiecezijos administratoriumi vyskupu Banks davė leidimą atremontuoti šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčią ir kleboniją So. Bostone. Toks sprendimas padarytas po to, kai paaiškėjo, kad nepavyks prie septintosios gatvės pastatyti naują koplyčią, o taip pat, kad nėra jokios galimybės lietuviams su savo maldos namais įsikurti kitur. Visą dabartinę šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios aplinką miestui gražiai atremontavus ir sutvarkius, manoma, kad praktiškiausia bažnyčią ir kleboniją atremontuoti. Parapijos statybos komitetas pakvietė architektą Antonio de Castro paruošti reikalingo remonto prdjektą. Klebonas kun. Albertas Kontautas tikisi, kad visi vietos ir apylinkės lietuviai įsijungs į parapiją ir prisidės prie išlaikymo bažnyčios.

SPEECH-LANGUAGE PATHOLOGISTS. In Speech, Inc. has immediate opportunities for CCC or CFY speech-language pathologists in Youngstown, Warren and Alliance, Ohio areas to provide therapy to the adult neurogenic population in skilled nursing facility settings. We offer competitive salaries, with a sign-on bonus, comprehensive benefits and flexible hours. Also needed Registered Occupational Therapist & Physical Therapist. For further information, please call Mary Anne Barker at 1-800-331-8840 or send resume to InSpeech, Inc., P. O. Box 928, Valley Forge, PA 19482. Attention: Mary Anne Barker. (3-12)

LAISVĖS VARPUI 35-RI METAI

Kovo 7 d. sukako 35-ri metai, kai veikia Laisvės Varpas. Jį suorganizavo ir ligi šiol jam vadovauja Petras Viščinis. Pradžioje programa buvo pusės valandos, o dabar yra valandos. Kad galimai didesnis lietuvių skaičius galėtų ją girdėti, programa kelis kartus buvo perduodama iš dviejų radijo stočių. Nuo pat pradžios programa buvo skirta ne pramogai ar pelnui, bet lietuvių visuomeniniams ir kultūriniais reikalams. Norėta išlaikyti be skelbimų, klausytojų įnašais ir visuomenės parama, bet tai nepasisėkė. Dabar valandos programoje būna trys ar keturi skelbimai. Bet nuo klausytojų įnašų idėjos neatsisakoma. Jei susidarytų bent 200 tokių klausytojų, kurie už kiekvieną programą mokėtų bent po vieną dolerį, tai programos išlaikymo finansiniai reikalai būtų išspręsti.

1954 m. kovo 7 d. pradėjus Laisvės Varpui skambėti, Bostone ir jo apylinkėse veikė penkios lietuvių radijo programos. Šiandien nė vienos jų jau nėra, o Laisvės Varpas ne tik sėkmingai veikia, bet dargi nuolat savo darbais apima naujas lietuviško gyvenimo sritis, kuriose kiti neužpildo susidariusių spragų. Taip šalia pastovių sekmadienių radijo programų lietuvių ir anglų kalbomis Laisvės Varpas ruošia specialias radijo programas anglų kalba įvairiomis amerikiečių radijo stotims Vasario 16-sios ir Tragiškųjų birželio įvykių sukakties progomis, kasmet suruošia bent du aukštesnio lygio kultūrinius renginius, aprūpina lietuvių spaudą žiniomis apie Bostono ir apylinkės lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veiklą, teikia įvairią informaciją žodžiu, laiškais ir te-

lefonu visiems tiems, kurie į jį kreipiasi iš įvairių šio krašto lietuvių kolonijų ir kitų šalių. Šia prasme jis retu lietuvių informacijos šaltiniu Bostono apylinkėse.

Bostono ir apylinkės lietuviams neturint savo laikraščio, Laisvės Varpas liko vienintelė greito viešo susižinojimo priemone. Ši uždavinį jis stengiasi atlikti galimai geriau. Jis pateikia daug žinių iš viso laisvojo pasaulio lietuvių gyvenimo, skubiai ir plačiai informuoja klausytojus apie įvykius Lietuvoje, nuolat plečia vietinių žinių skyrių.

Tokio darbo sukaktis bus paminėta gegužės 7 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje teatro "Antro kaimo" iš Chicagos spektakliu. Tai bus jau 60-tasis Laisvės Varpo kultūrinis renginys. Neatsitiktinai šio renginio programai atlikti pakviestas iš Chicagos "Antro kaimo" teatro kolektyvas. Juk tas teatras šiemet mini savo veiklos 25-rių metų sukaktį. Tokių dviejų sukačių sujungimu norima visuomenės dėmesį kreipti į tuos, kurie net nepalankiomis sąlygomis atlieka konkrečius, pozityvius, reikšmingus darbus, būtinus lietuvybei išlaikyti ir stiprinti.

Minimos sukakties ir reto renginio proga leidžiama programos knygutė, kurioje bus atspausdinti organizacijų sveikinimai, verslo skelbimai, o taip pat pagal įnašo dydį bus įrašyti minėjimo globėjais, garbės rėmėjais, rėmėjais ar talkininkais visi tie, kurie piniškais prisidės prie Laisvės Varpo veiklos 35-rių metų sukakties minėjimo. Laukiama galimai skubesnės visų tautos šiuo reikalu.

• **Laisvės Varpas**, vienintelė lietuvių radijo programa Bostono ir apylinkės lietuviams, perduodama sekmadieniais 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402, telefonas (508) 586-7209. Programos metu skambinti telefonu: (508) 587-9898.

MECHANICS/MACHINISTS
Needed for set up and maintenance of Stamping Press operation need quality individuals. Good salary plus benefits. Call 201-641-9217. (10-16)

Train to be a Professional

• SECRETARY
• EXECUTIVE SEC.
• WORD PROCESSOR
HOME STUDY / RES. TRAINING
• FINANCIAL AID AVAIL.
• JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Natl. Hdqtrs, 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

Cape Cod lietuvių minėjimo programos atlikėjos, smuikininkė Elena Bergienė ir Tamara Markeliūnienė. A. Petručio nuotr.

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

ANTANINOS JONYNIENĖS MENO KŪRINIŲ PARODA

Menininkui svarbu savo kūriniais sudominti visuomenę. Tam pasitarnauja parodos, kurių dėka kūriniai plačiai išreklamuojami.

Ne pirmą kartą Antanina Jonynienė, savo liaudies meno kūrinų parodomis, paįvairina Detroito lietuviško telkinio kultūrinį gyvenimą. Visai taikliai mūsų menininkę, prieš porą metų Dirvos puslapiuose apibūdino clevelandietis Viktoras Mariūnas, teigdamas, kad Antanina Jonynienė, raštuotų drobių audėja išeivijoje subrendo į gero skonio liaudies meno kūrėją. Mums tenka tik pridurti, kad Antanina Jonynienė, ne tik kruopšti menininkė, bet ir uoli daugelio organizacijų veikloje. Ji gražiai reiškiasi ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Detroito skyriaus veikloje. Todėl šią šiaudinukų paveikslų, dekoratyvinių vazų ir velykinių margučių parodą globoja ALT S-gos Detroito skyriaus valdyba, kurios narys Algirdas Vaitiekaitis maloniai sutiko talkininkauti menininkei organizuojant parodą.

Paroda įvyks š. m. kovo mėn. 19 d., sekmadienį, šv. Antano lietuvių parapijos patalpose. Parodos atidarymas tuojau po pamaldų 11:20 valandą ryto.

Detroito, Windsoro ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami gausingai parodą aplankyti, nes čia kiekvienas atsilankęs ras ką nors naujo, ką nors išpūdingo sau arba dovanoms.

A. Misiūnas

GRAŽUS VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 16 šventės proga, vasario 19 d., šv. Mišios buvo atnašautos už gyvus ir mirusius Lietuvos laisvės kovotojus visose trijose lietuvių parapijų bažnyčiose: Dievo Apvaizdos, šv.

Antano ir šv. Petro. Mišiose dalyvavo lietuvių organizacijos su vėliavomis.

Pagrindinis šventės minėjimas įvyko Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Graži diena sutraukė daug žmonių.

Minėjimą pradėjo ir įžanginį žodį tarė Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdybos pirmininkas adv. Kęstutis Miškinis.

Programai vesti pakvietė Robertą Borį. JAV himną sugiedojo šv. Antano parapijos vokalinis moterų vienetas, a k o m panuojant muz. Staliui Sližiui. Turiningą ir pritaikintą šiai šventei paruoštą invokaciją sukalbėjo šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Susikaupimo minute buvo pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės. Kūrėjams savanoriams ir Klai-pėdos krašto vaduotojams Vincui Tamošiūnui ir Stasiui Šimoliūnui Kristina ir Danutė Barauskaitės prisegė po gėlę.

Rūta Misiūnaitė, pristatė šios šventės pagrindinį kalbėtoją Central Michigan Universiteto rektorių Dr. Edvardą Jakubauską, kuris pasakė turiningą kalbą, lietuviškai ir angliškai.

Adv. Kęstutis Miškinis perskaitė paruoštą rezoliuciją, kuri visų plojimu buvo priimta. Rezoliucija bus pasiūsta JAV prezidentui, valstybės sekretoriui, kongresmanams ir senatoriams. Gautos proklamacijos: Michigano legislaturės, Michigano gubernatoriaus, Detroito ir Southfieldo miestų merų.

Salės priešakyje aukštai kabėjo Mykolo Abariaus pieštas ilgas plakatas su dviem B. Brazdžionio eilėraščių posmais "Aš čia gyva" ir viduryje švyturys, Gedimino piliis ir laisvės statula. Visi apvalūs stalai papuošti gėlėmis ir ant kiekvieno stovėjo lietuviška vėliavėlė. Salės kampe Algio Vaitiekaičio suruošta gausiais eksponatais paroda "Lietuvos atgimimas".

Parodos eksponatai gražiai išdėstyti bei pakabinti rodė Lietuvos gyvenimą nuo jos įkūrimo iki šių dienų.

Meninėje dalyje Rima Idzelytė padeklamavo B. Brazdžionio eilėraštį "Aš čia gyva". Šv. Antano parapijos moterų vokalinis vienetas, v a d o v aujamas muz. Stasio Sližio, padainavo keletą dainų. Dainas apibūdino lietuvių ir anglų kalba Dana Petrulytė. Ma-lonu buvo klausytis darnaus vieneto, kuris susior-ganizavo praeitų metų pavasarį ir savo skambia daina džiūgina ne tik šv. Antano parapiją, bet dainuoja ir kitose parapijose. Žiburio lituanistinės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojos Viktorijos Viskantienės, pašoko tris tautinius šokius.

Tautinių šokių vienetas "Audinys", vadovaujamas Astos Puškoriūtės-Soltis ir grojant Vidui Neverauskui, pašoko irgi tris šokius. Meninė dalis buvo moterų vieneto, mokyklos mokinių ir "Audinio" šokėjų be jokių priekaištų gerai atlikta ir laukiame jų pasirodymų ir toliau.

Lietuvių Fondo įgaliotinis Detroito Vytautas Petrulis tarė žodį ir žiburio lituanistinei mokyklai įteikė LF paskirtus 900 dol.

Buvo padėkota visiems prie šios šventės minėjimo prisidėjusiems ir pranešta, kad Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta 6,448 dol. Minėjime dalyvių skaičius buvo didelis, nes vėliau atvykusiems teko stovėti koridoriuje.

WAYNE STATE UNIVERSITETE

Lietuvių kambario Wayne State Universitete komitetas, vadovaujamas energingos pirmininkės Stefanijos Kaunelienės, Vasario 16 dieną lietuvių kambaryje suruošė priėmimo vaišes.

Prie kambario durų buvo pastatytos didžiulės JAV ir Lietuvos vėliavos, o koridoriuje, netoli vėliavų, stovėjo stalas su ant jo išdėstytomis įvairiomis knygomis, albumais, informacine literatūra, smulkiais gintaro išdirbiniais ir gražiais Velykų margučiais.

Priekinėje kambario sienoje Algio Vaitiekaičio ir Vinco Tamošiūno buvo pakabinti Antaninos Jonynienės gražūs šiaudinukų ir gintaro paveikslai. Kambario viduryje staltiese užtiestas, įvairiais skanumynais apdėtas stovėjo vaišių stalas.

Čia tarp 1-5 v. p. p. Vasario šešioliktosios proga vyko pabendravimas tarp lietuvių ir universiteto profesorių ir studentų. Tai jau beveik tradicija virtęs mūsų šventės proga priėmimas — pabendravimas. Kambarys buvo iškilmingai atidarytas

ir pašventintas prieš 11 metų, tačiau dar vis pamato vienas kitas pirmą kartą. O kambarys vertas visų mūsų dėmesio.

Kad priėmimas būtų jausmus reikia talkos paruošti vaišėms, užimti kitataučius ir paskleisti propagandinės medžiagos. Mūsų moterys jau nuolatinės šio renginio talkininkės — Onutė Aba-rienė, Eugenija Bulotienė, Nijolė Čerikienė, Stefani-ja Gladkauskienė, Danutė Jan-kienė, Elžbieta Jodinskienė, Antanina Jonynienė, Emili-ja Kutkienė, Adelė Poderie-nė, Natalija Sližienė, Vanda Šepetienė ir Stasė Šimoliū-nienė su tikru lietuvišku

vaišingumo visus lietuvius ir kitataučius profesorius bei studentus vaišino.

• **Pranas Gobis**, Dearborn, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **Inž. Vytautas Kutkus**, Dearborn, Mich., atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 30 dol. Ačiū.

• **Apol Varnelis**, Dowagiac, Mich., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

MACHINE SHOP OPPORTUNITIES

We are a rapidly growing division of an international Fortune 500 company. We are looking for qualified individuals for our second shift who have at least 2 years experience in the setup and operation of engine lathes and milling machines and the ability to read prints and utilize various measuring instruments. CNC experience is helpful but not necessary.

We offer advancement opportunities, an excellent starting salary and a comprehensive benefits package. Qualified applicants should send resume or complete applications at:

**PARKER HANNIFIN
CORPORATION
ROTARY ACTUATOR DIVISION
9948 Rittman Road
Wadsworth, Ohio 44281**

Equal Opportunity Employer

MACHINE REPAIRMAN

Hawthorne Metal Products Company, an automotive supplier of metal stampings, has an immediate opening for Journeyman-Rated Machine Repairman. Qualified candidates will have journeyman's card, dependable transportation and be willing to work shift schedules. U.A.W. shop; shift premiums and annual increases will apply. Company expanding the manufacturing facilities and adding new machines and equipment.

Qualified candidates should forward resume and references to:

**HAWTHORNE
METAL PRODUCT
COMPANY**

4336 Coolidge Hwy.
Royal Oak, MI 48073

DAVENPORT SCREW MACHINE OPERATOR

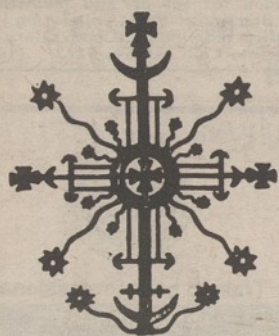
Excellent opportunity for Davenport Screw Machine Operator with a minimum of 5 years actual experience in operating and maintaining set-ups.

Must be able to perform ordinary servicing of machines, remove and replace tools, and be able to hand grind own tools.

TO APPLY CONTACT:

**Stanadyne Inc., Moen Group
377 Woodland Avenue
Elyria, OH 44035**

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER M/F/H/V

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

FILATELIJA

Nr. 1

Antanas Bernotas

Vakarų VOKIETIJA išleido 80 pfenigų pašto ženklą 25 metų sukakčiai paminėti nuo pokarinės Vokietijos — Prancūzijos bendradarbiavimo. Pašto ženkle parodyti anuometinis Vakarų Vokietijos kancleris Konrad Adenaueris ir Prancūzijos prezidentas Charles de Gaulle (abu jau mirę) ir datos 1963-1988. Įrašai viršuje vokiškai, apačioje — prancūziškai.

Lygiai tokio pat piešinio 2,20 frankų pašto ženklą išleido ir PRANCŪZIJA. Ir įrašai palikti tose pat vietose — pirma vokiškai, pasakum prancūziškai. Tai reto bendradarbiavimo pavyzdys!

JAV praeitų metų lapkričio 5 d. išleido 65 centų pašto ženklą generolui H. H. Arnoldui pagerbti.

Henry Harley Arnold, pravardžiojamas "Hap" (1886-1950), gimė Gladwyne vietovėje Pensilvanijoje, netoli Philadelphia. Čia ir mokėsi. Jau pačioje jaunystėje pradėdant nuo 1911 m. Kitty Hawk skraidymo bandymų, domėjosi visais tuometiniais aviacijos pasiekimais. Pats skraidė ir pasiekė skraidymo aukštį dvisparniu lėktuvu, įvedė skraidant radijo ryšį su žeme, apmokino aviacijos bendradarbiavimą su pėstininkais ir šarvuočiais. II Pas. karo metu kaip karo aviacijos viršininkas vadovavo ir apmokė JAV karo aviaciją. Už savo nuopelnus buvo pakeltas penkių žvaigždžių generolu. Išėjo į atsargą 1946 m. Pa-

rašė ir veikalų iš karinės aviacijos srities.

ISPANIJA ruošiasi 1992 m. pasaulinei parodai EXPO '92, kuri įvyks Sevilijos mieste, ir jau išleido tai parodai garsinti pirmuosius pašto ženklus. Čia dedame 50 pezetų pašto ženklą, kuriame parodytas erdvių užkariavimas: uolotas Mėnulio paviršius, nuo kurio tolumose matosi žemė ir Saulės rutulys su žvaigždėmis.

Sevilija (ispaniškai rašoma Sevilla) yra labai senas Europos miestas, žinomas jau prieškristiniais laikais. Miestas randasi pietinėje Ispanijoje ir yra Andaluzijos provincijos sostinė. Miestą amžių bėgyje valdė finikiečiai, ir romėnai, ir arabai maurai, kurie jo istorijoje visi paliko gilių pėdsakų. Ypač garsi musulmonų statyba mečetė ir Sevilijos milžiniškoji katedra, kurioje ilsisi ir Amerikos atradėjo Kristupo Kolumbo palaikai. Be to, daug viduramžiais statytų rūmų, bažnyčių ir kitų istorinių paminklų. Šiuo metu mieste gyvena virš 545 tūkstančių gyventojų.

KANADA praeitų metų lapkričio mėnesį tarp kitų išleido ir 37 centų pašto ženklą pagerbti pirmam

Laiškas iš Paryžiaus

Europos parlamentas skatins pabaltiečius nenusileisti sovietams

Vienas iš Europos parlamento atstovų lankėsi Lietuvoje vasario mėnesio pradžioje, buvo Prancūzijos atstovas Philippe Malaud. Paryžiuje jis buvo paprašytas pasidalinti savo kelionės įspūdžiais Lietuvoje.

Philippe Malaud, buvęs informacijos ministeris Prancūzijos vyriausybėje, politinių pažiūrų gaulistas, pareiškė kad jis įsijungė į Baltų Inter grupę, nes domisi rytų Europa. Jis yra buvęs 3 metus diplomatu Lenkijoje ir daug keliavęs Rytų Europoje. Jo žodžiais, šios grupės pirmininko Seelerio šeima yra kilusi iš Rygos, o kito atstovo šeima yra kilusi iš Estijos. Bendrai grupė yra neblogai susipažinusi su rytų Europos kraštais.

Prancūzų atstovas kalbėjo toliau: mums buvo svarbu asmeniškai susipažinti su padėtimi Pabaltijo kraštuose. Kontaktai buvo įdomūs. Lietuvoje pastebėjome kaip ir "epiderminę reakciją" prieš mūsų lankymąsi ir prieš mūsų sekretorių Klimaitį. Kai kurie lietuviai abejojo, ar mūsų kelionė nebus pripažinimas Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Taip negali atsitikti, nes aš su savo kolegų pritarimu visuose pasikalbėjimuose priminiau, kad nei vienas Vakarų Europos kraštas nėra pripažinęs Pabaltijo kraštų okupacijos.

anglikonų vyskupui Naujajame Pasaulyje — Charles Inglis.

Charles Inglis (1734-1816) gimė Airijoje. 1754 m. jis atvyko į dabartinę Novą Scotiją, kur dirbo įvairiose vietose kaip mokytojas ir misionierius. 1787 m. jis buvo konsekruotas anglikonų vyskupu ir jo žinyboje buvo visos šiaurinės Amerikos nausėdijos. Norėdamas paruošti daugiau kunigų, 1788 m. Windsore jis įsteigė dvasinę akademiją, kuri vėliau išsivystė į Halifaxo universiteto karališkąją dvasinę kolegiją.

Susitikimuose su taip vadinamais vietinių parlamentų atstovais mes visuomet pabrėžėm, kad mūsų diskusijos negali būti laikomos tarp-parlamentarinėmis nes Europos parlamentas nepripažįsta dabartinės Lietuvos parlamento.

Kai kuriems, dabartinės valdžios pareigūnams, ypač Lietuvoje, mūsų pareiškimai prieš Baltijos kraštų aneksiją nepatiko. Aš pastebėjau, tęsė jis, kad Lietuvoje organizacijos, siekiančios nepriklausomybės, yra žymiai stipresnės ir užima aiškesnes pozicijas negu kituose Pabaltijo kraštuose. Asmeniškai aš juos palaikau. Jeigu būčiau lietuvis ar latvis, aš kartu su visais ečiau su vėliava gatvėse ir reikalaučiau nepriklausomybės. Bet kaip Europos parlamento atstovas turiu būti santūrus. Mes jus, pabaltiečius, remsime, sakė Philippe Malaud, kiek tai įmanoma ir skatinsim Europos Parlamentą nenusileisti sovietams Baltijos kraštų išsilaisvinimo atžvilgiu.

Mano supratimu, sovietai, norėdami pagerinti savo reputaciją Vakaruose, bus priversti kreipti daugiau dėmesio į žmogaus teisių pažeidimus ir būtent į Helsinkio susitarimus. Dėl Pabaltijos kraštų mes ketiname pilnai pasinaudoti šiomis sutartimis. Rusai dabar ieško finansinės pagalbos Vakaruose. Mes rekomenduosim Europos parlamentui, kad Europos kraštai nesisukubintų finansuoti sovietų, nepareikalavę iš jų tam tikrų koncesijų, ypatingai Pabaltijo kraštams, kurių aneksija niekad juridiniai nebuvo pripažinta. Mes norime, kad Pabaltijo kraštuose būtų įgyvendinti pasikeitimai, kuriuos pageidauja tų kraštų žmonės.

Aš žadu pasiūlyti rezoliuciją ir tikiuosi, kad mū-

sų Baltų Inter grupė ją patvirtins, kad Molotovo-Ribbentropo paktas neįteisina Pabaltijo kraštų aneksijos, kadangi tas paktas neturi nei moralinio, nei juridinio pagrindo. Todėl mes Europos Parlamente pageidaujame, kad sovietai pageitintų šių kraštų išsilaisvinimą.

Kai kurie manęs klausė, ar Europos Parlamentas negalėtų atsiųsti savo stebėtojų į Pabaltijo kraštus. Europos Parlamentas stebėtojų neturi. Jungtinių Tautų organizacija, kai kuriais atvejais gali atsiųsti savo stebėtojus. Europos Parlamentui mes pabrėšime, kad Pabaltijo valstybės juridiniai dar egzistuoja ir turi pilną teisę dalyvauti Jungtinėse Tautose, kaip tos valstybės, kuriuos prieš karą priklausė Tautų Sąjungai.

Phillip Malaud nuomone, Pabaltijos kraštų išsilaisvinimas turėtų prasidėti ekonominiais pagrindais. Būtinybė Pabaltijo kraštų tiesioginių komercinių ryšių su Vakarų Europos kraštais galėtų būti iškelta Europos Parlamento diskusijose su Comecon'u — Varšuvos pakto ekonominio savitarpio pagalbos organizacija. Tai būtų dar vienas žingsnis į išsivadavimą.

Sovietų Sąjungai užmezgant vis daugiau ir daugiau ryšių su Vakarais, Europos Parlamento pareiga yra visuomet iškelti, kad Pabaltijos valstybių problema yra viena iš opiausių Europoje.

Aš manau asmeniškai, kad po Afganistano svarbiausias uždavinys, yra rūpintis Pabaltijo kraštais, o jų juridinė padėtis yra panaši į Afganistano okupaciją. (žk)

Skaitykit ir platinkit
Dirvą

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

SEKMĖS ŽALGIRIUI!

Sekmadienį, kovo 19 d. Dallas, Texas prasideda dešimtas tarptautinis futbolo turnyras jaunių klasėje, kuriame dalyvauja 25 valstybės iš visų pasaulio kontinentų. Mums, lietuviams, yra ypač įdomu, kadangi pirmą kartą jame dalyvauja ir LIETUVA, kurią atstovaus Vilniaus jaunių ŽALGIRIO komanda.

Kovo 12 d. žalgiriečiai atskrido į Chicagą, kur juos globoja lietuvių futbolo klubas Lituanica. Čia jie viešės 5 dienas ir sužais dvi futbolo rungtynes salėje – prieš Lituanicą ir prieš Chicagos gimnazijų All-Stars rinktinę. Iš Chicagos vilniečiai autobu su vyks į Dallas, kur varžybos vyks visą savaitę. Tikimės, kad žalgiriečiai iškovos teisę žaisti kovo 26 d. finale – baigminėse rungtynėse. Po žaidynių komanda išskrenda, per New Yorką, į Lietuvą.

ŽALGIRIS tautų para-

de žygiuos su Lietuvos trispalve ir turnyro organizatoriams yra parūpinta taip pat ir Lietuvos himno plokštelė.

Turnyre yra įregistruota ir Estija, kurią atstovauja TALLINO LIŪTAI. Tikimės, kad jie laimingai pasieks Tekaso valstiją. Sovietų Sąjungą turnyre atstovauja Kijevo DINAMO.

MASTER MECHANIC, MASTER PATTERN MAKER

Hunter Job Shop in Central N.C. is actively seeking exp. people to fill the above positions. We are a very successful ductile & grey iron foundry w/excel. salary & benefits. Please send resume or call the Personnel Manager at the follow:
FOUNDRY SERVICE CO.
P.O. Box 748
Biscoe, N.C. 27209
919-428-2111

ELECTRICIANS — Metal recycling operation seeking Electrician with mechanical aptitude to maintain yard equipment with high voltage, a/c/d/c troubleshooting, repairs and servicing of motors, switch gears, and some hydraulic experience as related to electricity. Excellent opportunity with expanding company. Over 40 yrs in Richmond and Tidewater. Good benefit package. Apply call or write to: Mr. Freed Berman
PECK CO.
3220 Deepwater Terminal Rd.
Richmond, VA 23234
804-232-5601

(8-17)

Dainuojančios sesės - Regina Puškorienė ir Kristina Zubrickienė balandžio 8 d. koncertuos Dievo Motinos parapijos auditorijoje vyr. skaučių Židinio rengiamame vakare.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **BALANDŽIO 8, 9 D. D.** vyr. skaučių Židinio renginys Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• **BALANDŽIO 15 D.** Vilniaus universiteto, folklorinio ansamblio "Ratilio" koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Globoja Čiurlionio ansamblis.

• **BALANDŽIO 29 ir 30 D. D.** Ateitininkų šventė.

• **GEGUŽĖS 7 D.** kun. klebono Balio Ivanausko 50 m. kunigystės jubiliejus — iškilmingas pagerbimas Šv. Jurgio parapijoje.

• **GEGUŽĖS 20-21 D. D.** LKVS Ramovė skyrių atstovų suvažiavimas Clevelande.

• **BIRŽELIO 11 D.** Birželio minėjimas. Ruošia Estų Taryba, Latvių Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Taryba.

• **BIRŽELIO 23-25 D. D.** — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimas Clevelande.

• **RUGSĖJO 30 D.** Pabaltiečių vakaras.

• **1990 M. VASARIO 25 D.** Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas.

• **1990 M. KOVO 4 D. TAUPOS** kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas.

TAUPOS KOOPERATYVO ŽINIOS

TAUPOS kredito kooperatyvo nariai, susirinkę savo metiniam susirinkimui, vasario mėn. 26 d., perrinko/išrinko sekančius direktorius: dr. Vytautą Maurutį, Algį Rukšėną ir Gintą Taorą. Susirinkime dalyvavo 145 nariai. Direktorių taryba 1989-1990 metams yra sekanti: adv. E. Marcinkevičius, dr. V. Maurutis, Dana Ramonienė, A. Rukšėnas, V. A. Staškus, G. Taoras ir V. Urbaitis.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais-ketvirtadieniais nuo 9:00-4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00-6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00-12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekius Skaityta, ir t.t.

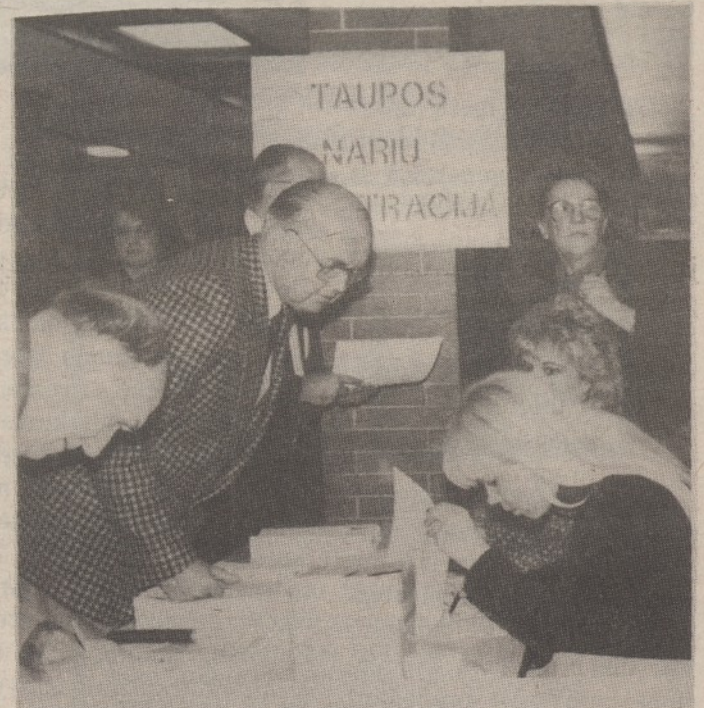
Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaides (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytus, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Prie registracijos stalo: J. Saikus, J. Dunduras, D. Nasvytis, R. Nasvytienė, A. Bielinienė ir R. Staškutė. V. Bacevičiaus nuotr.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

TAUPOS įstaigoje narių aptarnavimas yra greitas ir kokybiškas. Be nuolatinių tarnautojų, vasaros metu dirbs Vytas Apanavičius ir Ina Šilgalytė. Nuolatiniai tarnautojai: Rima Nasvytienė, Nijolė Rukšėnienė, Gražina Varnelienė, Aleksas Spirikaitis ir V. A. Staškus.

TAUPA, kaip ir visi Amerikos kooperatyvai, smarkiai auga. 1988 metų rezultatai: aktyvai padidėjo 36%, paskolų išduota už \$2.9 milijonus, nariams išmokėta \$373,000 palūkanų už santaupas. Laike 4.5 metų, t. y. nuo kooperatyvo įsikūrimo, nariams išmokėta \$761,571 palūkanų.

Amerikos kredito kooperatyvai laike 1988 metais paaugo 6.7% ir aktyvai siekia \$194.0 bilijonus dolerių. Narių skaičius peršoko 60 milijonų, paaugo 6.5%. TAUPOS aktyvai jau sie-

kia \$6.7 milijonus, narių skaičius 750, ir vis didėja.

NAUJAS PATARNAVIMAS: ATM (Automatic Teller Machine) tikimasi pradėti pradžioje gegužės mėnesio. ATM kortele bus galima naudotis Ohio, W. Virginia, Kentucky ir Indiana valstijose. Netrukus bus išsiuntinėta daugiau informacijos visiems nariams.

TAUPOS įstaiga bus uždaryta: kovo mėn. 24 d. (D. Penktadienį), bet bus atidaryta kovo mėn. 25 d. nuo 9 iki 3 val. p. p.

TAUPOS skyrius Dievo Motinos parapijoje bus uždarytas kovo 26 d.

• **Dr. Pranas ir Valentina Mažeikai**, Singer Island, Fl., atnaujinami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

Balys Gajauskas, iškalėjęs 37 metus sovietų gulaguose, viešnagės Clevelande metu, lydimas Dievo Motinos parapijos klebono kun. Gedimino Kijausko, S.J., aplankė ir Dirvos redakciją. Iš kairės: kun. G. Kijauskas, S.J., svečias Balys Gajauskas ir Dirvos red. V. Gedgaudas.

Balys Gajauskas Clevelande...

(Atkelta iš 1 psl.)

svečiui pasakojant ir išsamiai atsakinėjant į klausimus.

Pirmadienį Balys Gajauskas aplankė Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos palaikus Visų Sielių mauzoliejuje. Prieš grįždamas į Kaliforniją, lydimas kun. G. Kijausko, svečias atsilankė Dirvos redakcijoje.

Savaitgalis prabėgo žaibo greitumu. Balio Gajausko trumpa viešnagė iš naujo parėškino Tautos išgyventas kančias ir skriaudą paskutiniųjų 'laimėjimų' eforijoje ir visą dabartinės padėties trapumą, realiai žiūrint į visus įvykius. Ir jau vien savo buvimu, visa savo egzistencija kovojęs ir tebekovojąs už Tautos laisvę, Jis patvirtino

svarbą išlikimo laisvu žmogui.

Svečias buvo apsistojęs DM parapijoje, kebono kun. Gedimino Kijausko, S.J. ir Clevelando Skautijos globoje.

• ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS narių metinis susirinkimas įvyks ši šeštadienį, kovo 18 d. 7 v.v. Lietuvių Namuose, Čiurlionio kambaryje.

Kviečiami visi nariai ir taip pat laukiame svečių.

• REIKALINGA pagelbininkė namuose, Beechwood apylinkėje: patikima, mylinti vaikus, turinti vairuotojos leidimą. Skambinti 751-6515 po 6 val. vakare.

Lietuvių namų Clevelande metinio susirinkimo, įvykusio kovo 5 d. prezidiumas. Iš kairės: V. Ramonis, adv. E. Marcinkevičius, V. Čyvas, V. Šniečkus, inž. R. Bublys ir V. Plečkaitis.

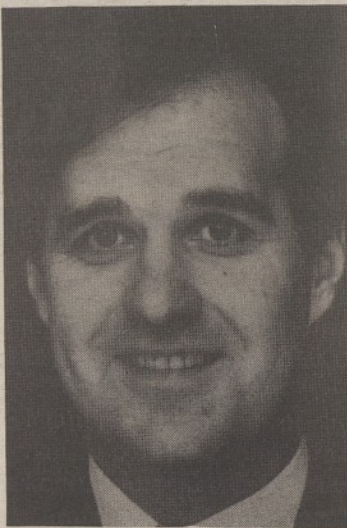
V. Bacevičiaus nuotr.

RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Š. m. kovo mėn. 19 dieną 4 valandą po pietų Dievo Motinos bažnyčioje įvyks religinės muzikos koncertas.

Sol. Rūta Pakštaitė.

Sol. Jonas Vaškevičius

Pagrindiniu koncerto veikalu bus Faure Requiems. Mozart, Bach, Dubois, Stradella, J. Štrollis, Siniaus, Zdanavičiaus ir kitų kompozitorių kūrinių papildys koncerto programą.

Koncertą atliks Jungtinis Rochesterio lietuvių ir Dievo Motinos parapijos choras su solistais Rūta Pakštaitė iš Washington, D. C. ir Jonu Vaškevičium iš Edmonton, Alberta, Canada.

Jungtiniam chorui diriguos Rochesterio lietuvių choro dirigentas Raimundas Obalis. Vargonais groš Dievo Motinos parapijos choro dirigentė Rita Kliorienė.

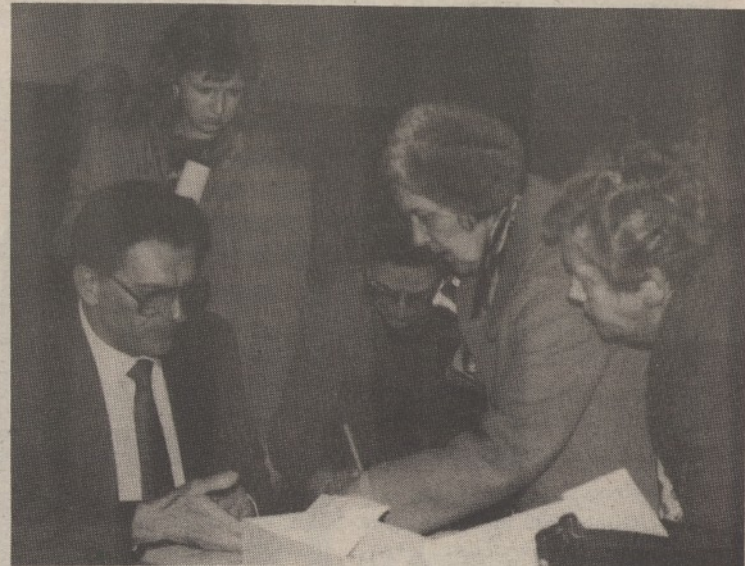
Jungtiniam chorui diriguos Rochesterio lietuvių choro dirigentas Raimundas Obalis. Vargonais groš Dievo Motinos parapijos choro dirigentė Rita Kliorienė.

• "Ratilio", Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio, koncertas įvyks balandžio 15 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Globoja Čiurlionio ansamblis. Bilietus (visos vietos nu-

meruotos) rezervuokite pas Aušrą Babickienę telef. 531-9329 arba Vladą Plečkaitį 531-3474.

• Algimanto Kezio fotografijų paroda vyksta Aschermano galerijoje (1846 Coventry Rd., Cleveland Hts.) nuo kovo 3 iki balandžio 15 d. Paroda yra apie jo neseniai išleistą knygą "Cityscapes". Kovo 16 d., nuo 7 iki 9:30 val. vak. bus tos knygos sutiktuvės, dalyvaujant pačiam autoriui. Visi kviečiami atsilankyti.

• Dr. Viktoras ir dr. Elena Čeičiai, Parma, Ohio, atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

Sėkmingai platinami bilietai į Vilniaus universiteto folklorinio ansamblio "Ratilio" koncertą Clevelande balandžio 15 d., kurį globoja Čiurlionio ansamblis. Prie bilietų V. Plečkaitis. Perka Balčiūnaitė, Laniauskienė, Balienė ir kt. V. Bacevičiaus nuotr.

ATEINA PAVASARIS IR VASARA —

KELIONIŲ METAS. NAUJŲ
AUTOMOBILIŲ PIRKIMO METAS

H O N D A

yra geriausias automobilis.

KREIPKITĖS Į
EDĮ MARTINĖNĄ,
Rick Case Honda

1991 Villaview Rd., Cleveland, Ohio 44119
(East 200th Street ir North Marginal)

Edis jums maloniai patarnaus.

Skambinkite tel. (216) 531-7835.

Dievo Motinos parapijos ir Rochesterio lietuvių jungtinis choras, diriguoja Rita Kliorienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

DIRVA

LIETUVA TOLIAU UŽ ESTIJĄ ŽENGĖ...

KP CK pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas rinkiminėje kompanijoje praėjusią savaitę susitiko su Vilniaus inžinerijos statybos instituto dėstytojais ir studentais ir pripažino klaidą tai, kad Lietuvos Aukščiausioji taryba savo sesijoje pernai rudenį nepriėmė konstitucinių pataisų, sekdamas Estijos pavyzdžiu.

Dėl to įvykio Lietuvos vyriausybę ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio santykius ištiko krizė.

Tačiau Brazauskas pabrėžė, kad vyriausybė skelbdama naujosios konstitucijos projekte Lietuvos įstatymų viršenybę prieš Sovietų Sąjungos įstatymus bei kitus aktualius dalykus, Lietuva žengusi toliau už Estiją.

BIRŽAMS 400 METŲ

Lygiai prieš 400 metų Biržų miestui buvo suteiktos Magdenburgo savivaldos miesto teisės. Kovo 9 Biržuose, restauruotuose Radvilų rūmuose įvyko istorikų konferencija. Pranešimus padarė žymūs Lietuvos, Lenkijos ir Gudijos istorikai.

ISRINKTA GRAŽUOLĖ

Tarptautinės moterų dienos proga (kovo 8) — Lietuvoje nedarbo diena — po 64-rių metų pertraukos bu-

vo renkama Miss Lietuva. Rinkimai įvyko Vilniaus sporto rūmuose ir truko dvi dienas. Dalyvavo svečiai iš Norvegijos, Švedijos, Suomijos ir Lenkijos.

Konkurso dalyvės šoko saloninius ir tautinius šokių, dainavo, demonstravo savo talentus ir grožį, atsakinėjo į sunkius klausimus.

Miss Lietuva karūną gavo aštuoniolikos metų vilnietė, jos ūgis 1 m. 74 cm. Gavo daug dovanų, jų tarpe kelionę į Kanadą.

NUGALĖJO MASKVĄ

Kauno žalgiris sumušė Maskvos Dinamo komandą 115:104 santykiu. Tai geriausias žalgirio krepšių rekordas. Arvydas Sabonis šiose rungtynėse pasiekė asmenišką rekordą, sukrėtęs 53 taškus. (jst)

PATIKSLINIMAS

Pabaltiečių konferencijos darbotvarkėje (Dirva Nr. 10) klaidingai buvo pažymėta, kad dr. J. Genys yra LB Krašto valdybos atstovas. Jis tokiu nebuvo, o atstovavo ALT ir Jungtinį Pabaltiečių Komitetą.

• Dail. Birutė Gedvilienė, Willowick, Ohio, dėkodama už jos tėvo rašytojo Juozo Vilkutaičio-Keturakio prisiminimą, Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• Lietuvių Skautų Sąjungos Tarybos Pirmija, per ižd. Kostą Nenortą Dirvai

A.†A.

KUNIGUNDA VARIS VARIAKOJIENĖ

1909—1989

Gimė 1909 m. Suvalkijoje, Šakių apskrityje. Motina — Cecilija Naruševičiūtė, tėvas — Jonas Stanaitis.

Sulaukusi 15 metų, Kunigunda buvo paimta Tomo Naruševičiaus globon ir kaip jo augintinė gyveno Klaipėdoje. Čia ji baigė gimnaziją; turėjo progos dažnai keliauti ir pažinti pasaulį.

Naruševičiui mirus 1927 m., Kunigunda išvažiavo į Viena, Austriją studijuoti. Čia ji susipažino su inž. Paulium Variakoju ir 1931 m. už jo ištekėjo. Jiems gimė dukra Jina. Prieškarinį laiką Variakojai praleido Lietuvoje.

Karui prasidėjus, Variakojų šeima pasitraukė Vokietijon. Po karo gyveno D.P. stovyklose ir 1945 m. atvyko į Ameriką, kur pradžioje teko sunkiai dirbti.

Sulaukusi 60 m. Kunigunda atvyko į Santa Monica, CA. Čia ir baigė savo gyvenimą.

A. a. Kunigunda buvo nepaprasto charakterio moteris. Nors jaunas dienas praleido prabangoje, bet kada reikėjo prisitaikyti prie sunkesnio gyvenimo Amerikoje, ji tai padarė kilniai ir be nusiskundimų.

Savo šeimai Kunigunda buvo atsidavusi visa širdimi. Iki paskutinio momento ji prižiūrėjo savo sergantį vyrą Paulių, kuris ją paliko tik prieš mėnesį laiko. Ji suorganizavo lėšas išleisti dukterį į aukštąjį mokslą.

Santa Monicoje a.a. Kunigundos nuoširdumas visus pasiekė. Iki mirties ji prižiūrėjo dr. Šliūpaitę ir Bartkutes; taip pat siuntiniais ir įvairia parama šelpė savo brolių dr. Stanaitį Lietuvoje.

Š.m. vasario 25 d. Kunigunda mirė. Nors jos širdis nustojo plakti, jos nuoširdumas ir rūpestis kitais niekada nebus pamirštas. Ji gyvens mūsų širdyse amžinai.

Pasilieka nuliūdę: duktė Jina, sūnaitis Vytautas, brolis dr. Jonas Stanaitis Lietuvoje.

Toronto Gintaro Ansamblis, pakviestas Vilniaus Universiteto dainų ir šokių ansamblio, gegužės 23 d. vyksta į Lietuvą ir koncertuos Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šauliuose ir Panevėžyje. Nuotraukoje dalis gintariečių. Viduryje vadovė R. Karasiejiene ir Vilniaus Universiteto dainų ir šokių ansamblio vadovas V. Aleksandravicius. O. Berdžiaus nuotr.

A.†A.

ANDRIUI VAITKUI

tragiškai žuvus, žmonai MARIJAI VAITKUVIENEI, dukterims GRAŽINAI ir ŽILVILEI, bei jų šeimoms ir brolienei MARIJAI GRIGONAVIČIENEI nuoširdžiausią užuojautą reiškia.

Ona ir Jonas Lujai
Mėta ir Kristupas Kikučiai
Aga ir Bronius Tiškai
Vanda ir Vladas Tervydžiai

A. A.

LIUDVIKUI ŠMULKŠČIUI

amžinybėn iškeliavus, Jo žmoną dr. LAIMĄ ir sūnus su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Bronė ir Vytautas Mikliai
Aukšė ir Rimas Vaičiuliai
Rūta ir Andrius Pužauskai

A. A.

STASIUI AMBROZAIČIUI

mirus, klubo narius jo brolių JUOŽĄ, žmoną ELENĄ, visus artimuosius ir giminaučius gilaus liūdesio valandoje širdingiausiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Daytona Beach Lietuvių Klubo
Valdyba

atsiuntė 100 dol., paskirtą kaip padėką už nuotrauką ir straipsnius tilpusius Dirvoje minint Sąjungos 70-ties metų veiklos sukaktį ir suruošus VII-tąją Tautinę stovyklą.

Ačiū už auką.

• Adv. Elena Armanienė, Baltimore, Md., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol., linkėdama ir toliau siekti Lietuvai nepriklausomybės. Ačiū už auką.

• Elena Bobelis, West Hartford, Ct., atnaujindama prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• LB Worcesterio apylinkės valdyba, dėkodama Dirvai už geras informacijas ir patiekiamus išsamius straipsnius, per sekr. Joną Baškį atsiuntė auką 25 dol. Ačiū.

• E. Jonušienė, Omaha, Nebr., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 75 dol. Ačiū.

• Dr. Emanuelis Jarašūnas, Santa Monica, Cal., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• Jonas ir Vida Rūteniai, Clayton, Mo., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 80 dol. Ačiū.

• Al. Gudėnas, Des Plaines, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• Vincas ir Janina Dovydaičiai, San Clemente, Cal., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 30 dol. Ačiū.

• Albinas Stukas, Jackson, N. J., atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 30 dol. Ačiū.

• Juozas Rumbutis, Geneva, Ohio, atnaujindamas prenumeratą, pridėjo auką Dirvai 20 dol. Ačiū.